Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рôкъ XI. — Олифантъ, Па. — Четверъ 22-го Сѣчня 1903. — Число 4.

Що чувати въ свѣтѣ.

Сими днями внесено въ конґресѣ Сп. Державъ кôлька цѣкавыхъ и наскрозь радикальныхъ „билôвъ“, якй, будь що-будь, дають много до думаня.

Въ справѣ великои недостачѣ твердого угля внѣсъ конґресменъ Дженкінсъ „билъ“, абы законодатный и правничій комітетъ конґресу занявъ ся спеціяльно дослѣдами квестіи и ситуаціи углянои въ тôмъ напрямѣ, чи добро краю и народа вымагае сего, щобы копальнѣ угля перейшли на власнôсть державы. Въ тôмъ самôмъ напрямѣ мае бути провѣрена справа зелѣзниць и прочихъ средствъ транспортовыхъ. Наколи дотычный комітетъ прійде до переконаня, що таке выкупно власности черезъ державу буде хосеннымъ для народа, повиненъ обдумати спромогу и средства переведеня сихъ змѣнъ. Рапортъ о тôмъ мае здати комітетъ передъ палатою конґресу. Ще бôльше интересныиъ е внесене посла Ґрифита зъ Индіяны. Змѣстъ его такій: „Зъ огляду на се, що великй капіталы, нагромадженй въ одныхъ рукахъ, приносятъ величезну шкоду цѣлôй суспôльности, дальше зъ огляду на фактъ, що всѣ богатства краю могутъ стати ся власностію кôлькохъ одиницъ, а весь загалъ ихъ невôльниками; зъ огляду на сумнй наслѣдки, якй вже теперъ повстали черезъ концентрацію капіталовъ, булобы пожаданымъ обмежити суму до 10 міліон. долярôвъ. Хто небудь зôбравъ бы бôльше, повиненъ внести надвышку до державнои касы.“ Иншими словами:— п. Ґрифит домагае ся, щобы майно поодинокихъ горожанъ Сп. Державъ не перевысшало 10 міліонôвъ долярôвъ. Плянъ знаменитый, та на жаль зъ многихъ практичныхъ и конституційныхъ причинъ не можливый до переведеня въ нинѣшныхъ обставинахъ. Най бы навѣть конгресъ ухваливъ такій законъ, то найвысшій судъ (супримъ кортъ) вôдкинувъ бы его. Основнй законы Сп. Державъ запоручають кождому горожанинови розлогу свободу дѣланя, хочь такй Рокефелери, Ґолды, Морґаны, Вандербілти, Клірки и пр. міліонеры дѣлають на шкоду цѣлого народа.

Они идуть дорогою, котру въ капіталістичнôмъ устрою звуть законною, роблять „бізнесъ“, а на „бізнесѣ“, якъ звѣсно, висить цѣла Америка...

Кромѣ тыхъ двохъ, сенаторъ Говръ предложивъ въ конґресѣ третій „билъ“, [illegible]ненный противъ тростôвъ. [illegible]й у нѣмъ проекта, [illegible]очи якихъ можна вкати розбишацкй подвиги тростовичѣвъ але также нема надѣѣ, щобы вповнѣ були ухваленй. Вже самый складъ конґресу, де засѣдае бôльша половина тростовичѣвъ, або ихъ приятелѣвъ, стоитъ сему на завадѣ, а о иншихъ перепонахъ нема що й згадувати. Є ихъ безлѣчь.

Не можь одначе заперечити, що проекта и „билѣ“ того рода не мають глубшого значѣня. Противно — ихъ поява въ конґресѣ е одымъ доказомъ бôльше, що де далѣ, тымъ сильнѣйша жажда скинути зъ себе капіталістичне ярмо проявляе ся въ американьскôй суспôльности. Проекта того рода се звѣстуны вôйны зъ капіталізмомъ, вôйны довгои и завзятои, въ котрôй побѣдить нарôдъ.

Цло на тверде угле, спроваджуване зъ заграницѣ до Сп. Державъ, зноситъ ся на протягъ одного року. Отсе ухвала, яка минувшого тыжня запала въ нисшôй палатѣ конґресу. Дебата надъ сею справою продовжала ся лише двѣ годинѣ, по чѣмъ внесене перейшло 358 голосами противъ 5. Велика недостача угля и сильный натискъ горожанъ були головными пружинами, що спонукали конґресменôвъ до такои ухвалы. Тверде угле и весь опалъ значно теперь подешевѣють.

У Венезуели вже по вôйнѣ. Анґлія, Нѣмеччина, Италія, Франція и прочй пошкодованй державы, що зъ такимъ завзятемъ кинули ся були на Венезуелю, згодили ся на мировый судъ и вôдкликали на дняхъ свою фльоту зъ венезуельскихъ вôдъ. Такъ само щасливо повело ся президентови Кастрови зъ подавленемъ ворохобнѣ. Оденъ вôддѣлъ ворохобниковъ розбили правительственнй вôйска коло форту Тукакасъ, а другій близь мѣста Кумока, въ станѣ Бермудезъ. Въ обохъ битвахъ втратили ворохобники около 400 люда. Телеґрамы зъ дня 19. с. м. донесли, що армія ґенерала Парносъ, одного зъ найзагорѣльшихъ революціонеровъ, була также поборена пôдчасъ маршу на Каракасъ. Такимъ робомъ през. Кастро выбривъ зъ халепы, котра грозила Венезуели загладою, та не знати, чи на довго.

Місія п. Стапіньского, польского архигакатиста, не перегомонѣла безъ наслѣдковъ помѣжъ польскими переселенцями въ Сп. Державахъ. Многй зъ нихъ, о скôлько можь было дознати ся зъ американьско-польскои пресы, загадають мандрувати до схôдной Галичины. Кôлькадесятъ родинъ мало вже навѣть вôдъѣхаеи въ слѣдъ за пос. Стапіньскимъ, котрый повернувъ недавно до Львова. Кромѣ того доносять зъ Чікаґо, Ил. и Мілвоке, Віс. що тамъ зъорганізувало ся тайне товариство тутешныхъ „Вшехполякуфъ“ и Русинофдôвъ, котре взяло собѣ за цѣль помагати галицкимъ гакатистамъ и высылати зводси якъ найбôльше Поляковъ для кольонізаціи Червонои Руси. Зъ весною хоче оно выслати першу велику партію, зложену головно зъ познаньскихъ переселенцѣвъ и Поляковъ зъ россійскои Польщѣ.

Бачьмо отже, що надъ галицкою Русею зависъ мечь Дамокля, а вороги дѣйсно напосѣли ся зъѣсти еѣ, залити польскимъ елементомъ и згладити зъ лиця землѣ. „Не гонорово, але здрово“, се очевидно е ихъ окликомъ.... Супротивъ такого стану рѣчей мимоволѣ приходить на гадку питане: чи нема вже надѣѣ? Чи американьскй Русины мають рôвнодушно дивити ся на загладу галицкихъ братôтъ. Чи не можемо ратувати святои земленьки, поливанои кровю и засѣянои кôстьми нашихъ предкôвъ? Тажь въ Сп. Державахъ живе около 300 тысячь Русинôвъ а що року вертае кôлькасотъ нашихъ Лемкôвъ въ околицѣ Нового Санча, Сянока и Грибова. Всѣ они вывозять зводси по кôлька, иногдѣ по кôльканайцять тысячь коронъ и кидають ихъ въ безвѣсти, вкладають въ лиху, каменисту, пôсну и мало урожайну землю, котра нѣколи не може ихъ выживити. Чи не лѣпше, щобы они переселяли ся до схôдной Галичины, де земля на присудъ гарна и плодородна Вартало-бъ подумати надъ тымъ.

Ходить чутка, будьто-бы Нѣмеччина загадувала вôдкупити Панамскій каналъ и въ тôй цѣли вôдъ довшого часу веде потайки переговоры зъ акціонарами французкого товариства, до котрого належить каналъ. Предсѣдатель товариства заперечуе тымъ вѣстямъ та у Вашинґтонѣ все таки повстала зъ тои причины велика метушня. Правительственнй круги лякають ся, щобы Нѣмеччинѣ не схотѣло справдѣ стати ся перепоною въ довершеню ихъ задушевныхъ бажань.

Россійске правительство боить ся свѣтла правды, не наче чортъ свяченои воды. Навѣть мара протестôвъ и малыхъ демонстрацій кидае его въ лихорадку... Сими днями мавъ вôдбути ся у Петербурзѣ баль дневникарôвъ въ память 100 лѣтныхъ роковинъ основана першого россійского дневника. И гадаете, що правительство позволило на се? Де тамъ! Царь и его урядники налякали ся, щобы згромадженй дневникарѣ не ухвалили резолюцій, домагаючихъ ся свободы пресы и заборонили устроити баль. Въ Россіи навѣть невинну забаву пятнують инословомъ „бунтъ.“ И гараздъ, що не можь выдержати...

Міністеръ англійскихъ кольоній, Шемберлайнъ, приѣхавъ уже до Африки, щобы зробити зъ Бурôвъ вѣрныхъ пôдданыхъ Анґліи. Не иде ему такъ гладко, якъ сего надѣявъ ся. Буры поводять ся зъ нимъ дуже зимно и не хочуть вѣрити гарнымъ слôвцямъ старого лиса. Дайте намъ розлогй права и вôдшкодованя за знищенй фармы, а тодѣ увидимо, що дальше дѣлати — сказавъ недавно оденъ зъ бурскихъ провôдирôвъ. Супротивъ сего Шемберлайнъ вôдъѣде мабуть зъ тымъ самымъ, зъ чимъ приѣхавъ. Недавно розôйшла ся навѣть чутка, що Буры пострѣлили пана міністра, але англійске правительство заперечило сему.

Революція въ Марокко кипитъ дальше зъ цѣлою силою. Що дня доносятъ о новыхъ битвахъ, въ якихъ звычайно ворохобники вôдносятъ побѣду. Дня 15 и 17. с. м. зведено кроваву борбу коло Танґеру, де погибло около 390 люда. Армія султана була одначе и симъ разомъ побѣджена.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ.

Сѣчень		
22	Ч.	Поліевкта
23	П.	Григорія Нисейск
24	С.	† Теодозія препод.
25	Н	По Богоявл. Татіяны
26	П.	Єрмила, Стратоніва
27	В.	Отцѣвъ синайскихъ
28	С.	Павла Тивейск., Иоана

— **Новй** грошѣ выдало правительство Сп. Державъ въ память всесвѣтнои выставы въ Ст. Лоисъ, Мо. Є се золотй однодолярôвки, якихъ выйшло доси зъ Монетарнѣ 50 тысячь штукъ. Зъ огляду на те, що право обмежае число сихъ монетъ до 250 тысячь штукъ, е великій попытъ за ними. За оденъ грôшь, вартости доляра, вже сегодня платять аматоры по 3 дол. — Половина новыхъ монетъ мае на собѣ выбитый портретъ президента Мікенлея, а половина Джеферсона.

— **Якъ** господарують галицкй „москвофулы“? Передъ новымъ рокомъ вôдбули ся у Львовѣ зборы членôвъ кацапского „Народного дому“ при участи около пôтора сотки присутныхъ. Зъ ходу нарадъ замѣтнй деякй моменты, якй наведемо тутъ за „Галичаниномъ“. Найважнѣйшою справою е майно „Народного дому“. По вôдчитаню касового звѣту на зборахъ присутнй не могли нѣякъ вызнати ся въ соткахъ наведеныхъ чиселъ и уявити собѣ, якъ властиво стоитъ майно товариства. Члены тов-а — пише „Галичанинъ“ — высказ[illegible] жаль що звѣтъ не бувъ передъ зборами надрукованый и [illegible]розосланый. И сей жаль о[illegible]вданый, бо требабуло добре записувати числа, щобы бодай трохи зъорієнтувати ся въ звѣтѣ и въ данôмъ случаю розвести надъ нимъ дискусію. Для провѣреня стану касы зборы мали выбрати шконтруючу комісію, котра мала черезъ полудне (!) переглянути міліоновй рахунки и на пополудневôмъ засѣданю здати справу. Поминувши такій короткій часъ даный комісіи до провѣреня маетку, кацапскй меверы хотѣли пôдступомъ не допустити до шконтра въ день збору. Оденъ зъ нихъ зладивъ лісту кандидатôвъ до сеи комісіи и всадивъ до неи кôлька неприсутныхъ особъ, та поставивъ внесене, абы та комісія могла провѣрити рахунки ажь по зборахъ. Якъ выглядають сй рахунки, бачимо зъ оголошеного въ „Галичанинѣ“ стану касы „Народного Дому“. Майно товариства оцѣнене на міліонъ шѣстьдесять тысячь коронъ крôмъ двохъ сѣлъ Бѣлки К. бібліотеки, музея и рôжныхъ фундацій, що остають пôдъ управою „Нар. Дому“. Доходъ зъ сего міліонового маетку за послѣднй три лѣта (бо що 3 лѣта вôдбувають ся зборы членôвъ) выносивъ 217,922 К. а розходы 322.601 К. Отже недобôръ выносить 104.678 К. Неменше замѣтнй е числа поданй „Галичаниномъ“ зъ стану маетку Бѣлки Костенева, що складае ся зъ 1.103 морґôвъ и 740 квадр. сяжнѣвъ. Въ тôмъ обшарѣ е 480 морґôвъ лѣса а 623 морґôвъ орнои землѣ и сѣножатій. Доходу зъ сего маетку было за три лѣта лише 2.658 К. — Мимо такои господарки „совѣта“ зборы ухвалили ему абсолюторію зъ признанемъ. — Прямо по москвофульски! А треба запримѣтити, що „Нар. Дôмъ“ повставъ зъ добровôльныхъ жертвъ, якй складавъ цѣлый нашъ нарôдъ, але кацапы загарбали его пôдступомъ и господарують въ нѣмъ по своему.

— **Вôспа** лютуе страшенно въ Индіянополисъ, Инд. Нема дня, щобы незанотовано кôлька, кôльканайцять а навѣть и кôлькадесять новыхъ случаѣвъ занедужаня, въ наслѣдокъ чого переповненй всѣ шпиталѣ. Въ цѣлôмъ мѣстѣ замкнено всѣ церкви и школы.

— **Жертвою** огню упало оногды цѣле мѣсточко Вебстеръ въ Колорейдо. Зъ 300 домôвъ мѣсточка анѣ оденъ не вспѣли уратовати. Все згорѣло до самыхъ основъ. Огонь повставъ зъ искры льокомотивы.

— **Вôдъ** 1-го до 17-го с. м. замерзло въ мѣстѣ Чікаґо, Ил. 13 осôбъ. Бôльша половина зъ нихъ померла въ лôжку, по причинѣ недостачѣ угля. Вина за се спадае на угляный тростъ, та ему мабуть и волосъ зъ головы не впаде. Зъ иншихъ мѣстъ, якъ Ню Йоркъ, Мілвоке, Бостонъ и пр. доносять также, що богато людей погибае зъ тои самои причины.

— **Безъ** слѣду. Въ фабрицѣ пороху, фірмы „Гемілтонъ повдеръ Ко, (въ Канадѣ) лучила ся дня 15. с. м. страшна експльозія стрѣльнои бавовны. Сила експльозіи розôрвала 12 робôтниковъ такъ, що кусня мяса анѣ кôсточки не могли зъ нихъ найти, а тамъ, де була фабрика тôлько дѣра лишила ся, глубока на 8 стôпъ. Въ окрузѣ 5-охъ миль попукали и повылѣтали всѣ шибы зъ вôконъ, а люде и звѣрята попадали на землю, неначе пôдчасъ землетрясеня.

— **Головна** конвенція „Сполученыхъ майнерôвъ“ розпочала ся дня 19. с. м. въ Индіянополисъ, Инд. Ходить чутка, що конвенція порѣшить домагати ся 20 процентовои пôдвышки въ цѣлôй Америцѣ. Наколи властителѣ майнôвъ не схочуть згодити ся на се добровôльно, выбухне зъ весною загальный страйкъ такъ при твердôмъ, якъ и при мягкôмъ углю.

— **Шведскій** корабель „Принцъ Артуръ“, якъ доносять зъ Портъ Тавнсендъ, Вашінґ., потонувъ оногды на Тихôмъ океанѣ. 18 людей зъ залоги корабля втратило жите.

— **Копальнѣ** нафты въ Бориславѣ (Галичина) знову навѣстила грозна пожежа дня 9 с. м. Симъ разомъ згорѣло 27 закопôвъ, кôлька маґазинôвъ и 20 домôвъ. Въ огни погибло двохъ людей. Шкода дуже велика. Є се вже друга пожежа зъ ряду за послѣдныхъ 2 мѣсяцѣ.

— **Майны** Soux коло Шамокінъ, Па. власнôсть „Лігай Вали Колъ Ко.,“ упали жертвою огню. Кôлька тысячь робôтниковъ втратило роботу наслѣдкомъ сего нещастя, а загальну шкоду, заподѣяну огнемъ обчисляють на 6 міліонôвъ долярôвъ. Причина огню незвѣсна.

— **Свою** жену продавъ у Кобурґъ, Онт. (Канада) фармеръ, Джьорджъ Рейнолдъ, за 15 долярôвъ и золотый годинникъ. Продажа наступила за згодою жены, а купивъ еѣ такй рôдный братъ фармера, Валтеръ. Коли власти дôзнали ся о тôй торговли, потягнули цѣлу тройку передъ судъ, котрый засудивъ кождого зъ нихъ на 4 мѣсяцѣ вязницѣ.

— **Нѣма** заговорила передъ смертію. Може нѣхто й не повѣрить сему, а одначе таке лучило ся въ Медисонъ, Тенн. 19-лѣтна дѣвчина, Клара Воро, була нѣмою вôдъ урожденя и нѣхто не чувъ вôдъ неи нѣ одного слова. Ажъ передъ кôлькома днями, коли тяжко занедужала, проговорила [illegible] родины, котра згромадила ся коло ей ложка. Недужа прощала ся зъ каждымъ и увѣряла, що незабаромъ розлучить ся зъ нимъ, И дѣйсно — въ двѣ годины опосля номерла.

— **Въ** Уйгелю, земплиньской столицѣ, на Угорщинѣ, застрѣливъ ся швецъ Йосифъ Гайдучій зъ жалю за любовницею, котра утекла до Америки.

— **Велику** сенза[illegible] Франціи и по цѣлôмъ [illegible]тѣ выкликало ареш[illegible] въ Мадритѣ родины Гумбертôвъ, що допустила с[illegible] милионовыхъ обманьствъ въ Парижи, про що мы своего часу згадали. Кружила чутка, що Гумберты выѣх[illegible] до Арґентины и туда [illegible] слано навѣть тайныхъ агентôвъ зъ Франціи, а тым[illegible]сомъ сй обманцѣ, вôдъ того дня (3. мая м. р.), я[illegible] пропали зъ Парижа, спокойно жили въ Мадритѣ пôдъ прибранымъ назвищемъ. [illegible]рештованыхъ, а е ними, Гумбертъ, его жена та доньи два братя Доріняке и и сестра, перевезено до Парижа, де вôдбуде ся противъ нихъ судовый процесъ. [illegible]кавою е также погроза Гумбертôвъ, що наколи французке правительство н[illegible] перехае всякихъ кар[illegible]кôвъ противъ нихъ, такъ зле буде зъ французкою республикою. Правительство не оглядае ся одначе на н[illegible] якй погрозы — Гумбертôвъ зрадивъ въ Мадритѣ цловы[illegible] урядникъ Муґіца, котрый мешкавъ зъ ними въ однôмъ домѣ и уходивъ за найлучшего ихъ приятеля. Єму выплачено 25.000 франкôвъ за выкрите обманцѣвъ.

Бракъ вугля.

Єсли теперѣшный бра[illegible] вугля потревае ще якійсь часъ, то потерплять на тôмъ всѣ клясы народу. Якъ до огрѣтя помешканя конечно потреба вугля, такъ до житя чоловѣка потрѣбнымъ есть, щобъ тепла кровь кружила по его тѣлѣ. Въ зимнôмъ тѣлѣ кровь не [illegible]же обѣгати реґулярно. Тр[illegible]нерôвъ Американьскій Ел[illegible]ксіръ гôркого вина скор[illegible] огрѣвае жолудокъ и скр[illegible]пляе всѣ внутренности, у[illegible]можливлае травлене кожд[illegible] поживы, котра достарчае о[illegible]ґанізмови животныхъ сил[illegible]. Такъ скрѣплена система ду[illegible]же легко вôдпира[illegible] атаки всѣхъ слабостей че[illegible] [illegible]дальоване бакцілѣв[illegible] [illegible]спосôбъ природный. Оно дѣлае на орґаны травленя, а через тое творитъ чисту, здорову кровь, котра ро[illegible] здоровымъ и сильнымъ тѣло чоловѣка, украшуе выразъ твари, пôдносить мысль и оживляе нервы. Той лѣкъ природы выробляе ся зъ чистого винограду и добираныхъ зѣль, не маючи въ собѣ жаднои хемічнои примѣшки. Для слабовитыхъ и блѣдыхъ дамъ, и для всѣхъ хоровитыхъ, лѣпшои тоніки знайти не можна. До спродажи у всѣхъ антикахъ, або у фабриканта,

Jos. Triner. 799 So. Ashla[illegible] Ave., Chicago, Ill.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

Мемор[і]ялъ

справѣ рускои церкви въ Америцѣ.

(Передрукъ зъ „Діла").

[...]існенe Редакціи: Въ жовтни м. р. скликавъ [...]. Митрополитъ комітетъ львôвскихъ Русинôвъ, [...] занявъ ся уложенемъ адресы до св. Отця и вы[...]ою депутаціи въ Римъ по поводу 25-лѣтного пап[...]го ювилея. Въ комітетѣ пôднесено однакъ гадку, [...] въ интересѣ правдивого добра руско-католицкои церкви было бы пожаданымъ, щобы предложити рôвночасно такожь и меморіялъ Русинôвъ выказуючій положене и потребы рускои церкви и старатисъ о зараджене имъ.

Гадку ту потвердивъ и широкій збôръ рускихъ представителѣвъ, духовныхъ и свѣтскихъ зъ цѣлого краю, радившій у Львовѣ дня 8. вересня м. р. пôдъ проводомъ Преосв. Митрополита. Збôръ той ухваливъ представити въ меморіялѣ три справы: розширене правъ галицкои митрополіи вôдповѣдно до еи ваги у всхôднôй церкви и заступство въ Римѣ, — положене и потребы рускои церкви въ Галичинѣ, — а вкôнци кривды и потребы Русинôвъ въ Америцѣ. Для выготовленя адресы и меморіялу выбравъ збôръ осôбну анкету, котра въ его имени мала перевести се дѣло.

Анкета выготовила найперше адресу въ имени руского народа, котру рускй путники вразъ зъ Архіереемъ зложили св. Отцю на авдиенціи дня 27 жовтня м. р. Адреса та высказала довжный привѣтный поклôнъ св. Отцю, а заразомъ вылляла бôль, якій переймае душѣ рускихъ вѣрныхъ по поводу тяжкихъ перепонъ, стрѣчаемыхъ рускою церквою въ матерномъ краю и въ Америцѣ, и згадала за потрѣбне предкладане тыхъ потребъ въ осôбныхъ меморіялахъ. Ся адреса була подана въ галицкôмъ »Ділѣ« ч. 236.

Выготовлене меморіялу въ цѣлôмъ означенôмъ обемѣ и въ такъ короткôмъ часѣ, якій остававъ ся до выѣзду депутаціи въ Римъ, показалось надто тяжкимъ зъ огляду на широкій матеріялъ историчный и сучасный, якій треба було зôбрати и основно обробити. Анкета могла тому въ своимъ часѣ лишь одну часть порученои працѣ довершити, а то дотыкаючу справы американьскихъ Русинôвъ. Въ сѣй справѣ выготовлено и выпечатано въ латиньскôмъ языцѣ меморіялъ и предложено его въ Римѣ.

Що до першои точки, дотыкаючои правъ рускои митрополіи, узнано по зрѣлôй розвазѣ зъ ширшимъ ювилейнымъ комітетомъ вôдповѣднѣйшимъ, вôдложити еи на недовгій часъ и внести въ иншôй дорозѣ. — Матеріялы що до положеня и потребъ рускои церкви въ Галичинѣ зôбрано въ значнôмъ числѣ и уладжено, але не стало часу на остаточне выкôнчене еляборату, и переводъ его на латиньску мову. Однакъ супротивъ [...]хъ трудностей узнано анкету за згодою преосв. Архіерея дѣйствуючою дальше ажь до сповненя еи зав[да]ня. Праця та есть на укôнченю, и можна сподѣва[тись], що буде небавомъ довершена и въ належнôмъ мѣсци предложена.

Меморіялъ въ справѣ американьскихъ Русинôвъ подаемо тутки въ рускôмъ переводѣ. Най буде вôнъ нашимъ братямъ за океаномъ малою вôдрадою и доказомъ, що матерный край живо сочувствуе тяжкôй кривдѣ и потребамъ ихъ на поли церковнôмъ. Давъ бы Богъ, щобъ и тй, въ котрыхъ рукахъ власть, поводувались правдивымъ добромъ церкви!

Пропамятне письмо предложене Его Святости Льву XIII. Папѣ Римскому въ имени руского народа провінціи Галицкои въ Австріи въ справѣ руско-католицкои церкви въ Америцѣ Р. Б. 1902.

Святѣйшій Отче!

Вже въ поклôнно привѣтнôмъ письмѣ, зложенôмъ по поводу 25-лѣтного ювилею Твого, Святѣйшій Отче, преславного понтіфікату, въ котрôмъ высланники руского народу и дѣти католицкои церкви высказали для Тебе въ покорѣ найщирші чувства своеи непохитнои вѣрности, сыновскои преданности и найвысшого почитаня, та вказали заразомъ на тотъ хрестъ, що пригнѣвъ насъ до стôпъ Апостольского Престола, хрестъ [...]радань, якій черезъ цѣлй столѣтя поносить нашъ [гл]убоко правовѣрный народъ на тернистôй дорозѣ [св]ого божого посланництва и провидѣнного призначе[ня] въ церквѣ католицкôй, и хрестъ вѣры, — мы, що [ш]укаемо при скалѣ свято-Петрового Наслѣдника захисту для народа нашого и обезпеки та скрѣпленя, осмѣлили ся піднести одно найумильнѣйше прошене, що теперь добуває ся зъ притисненыхъ грудей цѣлого руского народа. Дотычить оно дорогихъ намъ братôвъ, членôвъ той самои руско-католицкои церкви, жиючихъ далеко вôдъ насъ за океаномъ въ Америцѣ и близкихъ намъ недолею. Недоля, с. е. невôдрадні обставины суспôльно-політичні загнали ихъ въ тй далекй край, недоля держить ся ихъ и тамъ. Однакъ найбôльшою недолею ихъ есть се, що они, хочь жиють тамъ сотками тысячѣвъ, не мають вôдповôдного числа своихъ священникôвъ, котрй повнили бы для нихъ духовні прислуги въ ихъ мовѣ и обрядѣ. Тутъ въ краю, въ своѣй вôтчинѣ, мали они бодай свого священника, до котрого въ своихъ душевныхъ потребахъ зъ довѣремъ прибѣгали, передъ котрымъ отварали въ смутку свое зболѣле серце а одержували потѣху, передъ котрымъ складали тягарь своихъ грѣхôвъ и узискували душевный миръ, зъ котрого устъ чули науку о своимъ призначеню на земли а о вѣчнôй надгородѣ въ небѣ, котрый св. Тайнами скрѣплявъ ихъ душу и примиравъ зъ Богомъ въ хвили смерти. Тамъ въ Америцѣ не мають они нѣ [...] потѣхи нѣ той помочи духовнои; они надѣють ся на тѣлѣ и души, а многій зъ нихъ стають ся легкою добычею тамошныхъ акатолицкихъ місіонерôвъ або стають ся рôвнодушными для св. вѣры. Така сама доля [...] ихъ дѣтей.

Одна найбôльша часть тыхъ переселенцѣвъ находить ся въ Сполученыхъ Державахъ, 300.000 душъ; а друга часть въ Паранѣ, 50.000, а трета рôвножь така на далекôй пôвночи въ Канадѣ. Вправдѣ трудить ся тамъ декуды певне число священникôвъ, якъ въ Сполученыхъ Державахъ и въ Паранѣ; но въ Канадѣ до послѣдного часу не было дѣйствуючого священника. Число такихъ священникôвъ на численні громады руско-католицкихъ вѣрныхъ, вôддаленыхъ великими просторами земель одни вôдъ другихъ, зовсѣмъ не выстарчаюче, сказати-бъ ілюзоричне. А причины того браку священникôвъ суть многи и рôжні. Невôдрадні и неможливі вôдносины, въ якихъ трудити ся мусять тамошні руско-католицкі священики якъ въ Паранѣ такъ и въ Сполученыхъ Державахъ, не можуть бути принадою для многихъ руско-католицкихъ священикôвъ, котрй бы инакше радо до тыхъ своихъ нещасливыхъ братôвъ на духовну услугу спѣшили. Вôдносины церковні въ Америцѣ суть въ загалѣ для рускихъ священикôвъ незвычайно прикрі; а вôдносины державні въ Паранѣ просто дикі, анархістичні.

Нашъ руско католицкій душпастырѣ були зъ початку призначуваны на посады душпастырскі въ Сполученыхъ Державахъ нашими рускими галицкими митрополитами а стояли пôдъ ихъ юрисдикцію. Пôзнѣйше зôстали вони въ наслѣдокъ рѣшеня Конґреґаціи de propaganda fide вынятй зъ пôдъ юрисдикціи галицкого митрополита и поставлені пôдъ юрисдикцію американьскихъ латиньскихъ епископôвъ. Хочь однакй по вѣрѣ, та чужи по обряду и народности, безъ розумѣня характеру и потребъ своихъ вѣрныхъ, безъ знаня языка богослужебного и обряду, — не могли тй архипастырѣ „пасти стадо Христове", якъ належить. Що горше, они стали вельми непріязно вôдноситись до руского обряду и клира и зробились тымъ самымъ ненавистными для Русинôвъ. А колижь до того зачали наставати, щобы церкви, здвигненй трудомъ и коштомъ працюючого руского народа, були інкорпорований до латиньскихъ діецезій и записаній яко власнôсть на имя епископа, то спровадило се мѣжь нашими вѣрными крайне негодоване, явні конфлікты и розривы ихъ зъ тыми епископами. Деякй тамошні нашй священики, вôдданй цѣлою душею справѣ св. Церкви, улягли тымъ прудамъ, и дали ся пôрвати до крокôвъ, надъ котрымы мы якъ найбôльше болѣемо, и котрй коли-бъ не були скоро ухилені, мусѣли-бъ нанести якъ найтяжшу шкоду руско-католицкôй церквѣ.

Въ полудневôй Америцѣ, въ Бразиліи, въ провінціи Парана, де поселило ся найбôльше нашихъ рускихъ католицкихъ вѣрныхъ, місійне душпастырoване вôддане зôстало нашимъ ОО. Василіянамъ. И мусѣло оно бути певно успѣшне, коли навѣть латиньскй епископы высказувались о нихъ зразу зъ цѣлымъ признанемъ и ставляли ихъ працю на взôръ иншимъ. Но сй признаня небавомъ змѣнились. Скоро зачали ся неприязні пруды. Се взяло початокъ особливо вôдъ выданя декрету Конґреґаціи de propaganda fide зъ дня 1. вересня 1899, де поручено старатись, щобы женихи мѣшаныхъ обрядôвъ передъ вѣнчанемъ здеклярувались, що будуть своихъ дѣтей выховувати въ латиньскôмъ обрядѣ. Латиньскій бразилійскій клиръ ставъ сей декретъ Конґреґаціи толковати въ тôмъ дусѣ, що въ Америцѣ, взглядно въ Бразиліи есть обрядъ латиньскій едино узаконеный, а обрядъ рускій лишь толерованый и призначеный на загладу, и що прискорене того мае уважати латиньскій клиръ мовь бы своимъ обовязкомъ. И вслѣдъ за тымъ пôйшли тй майже неимовѣрні факты угнѣтаня руского обряду и ставленя перешкодъ нашимъ священикамъ въ ихъ душпастырованю и працѣ місійнôй — на рôжный спосôбъ и на кождôмъ кроцѣ.

Коли о. Василь Мартинюкъ хотѣвъ въ р. 1901 урядити въ Куритибѣ місію, не найшовъ на се мѣсця въ нѣякôмъ латиньскôмъ костелѣ и мусѣвъ вынаймати на то приватный дôмъ. Коли той самый о. Мартинюкъ хотѣвъ дôстатись до кольоніи Марцеліны, де находить ся пятьдесять родинъ рускихъ, и поступивъ въ дорозѣ не зъ обовязку але зъ христіяньскои миролюбивости и вѣчливости въ Sao Iose въ монастырь стейленьскихъ Нѣмцѣвъ „Слова Божого", зборонивъ ему парохъ туды удаватись, мовлячи, що тамъ живуть самй латинники.

Но сй перешкоды не ограничували ся лише на слова, але перейшли въ насильства и тероризмы. И тй незадовго величанй ОО. Василіяне були примушенй, щобъ дôстати ся до своихъ вѣрныхъ, перекрадатись и скрыватись або ити въ асистенціи. Такъ въ Прудентополісъ могли они лишь въ мѣсцевостяхъ замешканыхъ выключно своими вѣрными, явно ити зъ св. Тайнами до хорыхъ; въ иншихъ мѣсцяхъ мусѣли зъ тымъ скрыватись, боячись кождои хвилѣ ворожого нападу. Коли въ р. 1901 о. Михнякъ удавъ ся на кольонію Aqua Amarela, бувъ нападеный двома бразилійцями.

Безперечно, що дикй и анархічні вôдносины пануючй въ Бразиліи, грали въ тыхъ справахъ ролю; но антаґонізмъ церковный пôдсычувавъ ихъ. До того прилучивъ ся и антаґонізмъ національный, бо рускй кольоніи примежували до кольоній польскихъ, або поселенцѣ рускй були помѣшанй зъ польскими въ тыхъ самыхъ кольоніяхъ. И найсумнѣйше, що латинники послуговали ся въ своихъ непріязныхъ змаганяхъ супротивъ рускихъ католикôвъ часто масонами. Такъ пôшли давні гоненя и круціяты противъ рускихъ священикôвъ и руского обряду.

Для освѣтленя той мартирольогіи [н]ехай послужать зъ цѣлого множества деякй факты[:]

Въ р. 1900 стрѣляли жовнѣры на [о.] Мартинюка по скôнченой місіи въ Янгазѣ. На щас[тє] [...] то, але убито колькохъ иншихъ рус[...]

Посля донесеня конзуля Юристовского з. р. 1901 згодивъ латиньскій священикъ зъ Пальмасъ, зъ роду Италіець, бразилійцѣвъ за надгородою 100 мільресôвъ щобы спалили церковь въ Янґарѣ, що и стало ся; а коли нашй вѣрнй побудовали нову, вôдгрожують ся, що и ту спалять. Се зôзнали пôдъ присягою вѣродостойнй свѣдки передъ рускими священиками. — Тй самй грозьбы вôдносились до церкви въ Прудентополісъ. Нашй католицкй Русины мають тамъ свое кладовище. Латиньскій парохъ не дае имъ ховати, но каже гребати Русинôвъ на кладовищи латиньскôмъ.

Стефанъ Дума, пятьдесятьлѣтный поважный чоловѣкъ, широко знаный мѣжь рускими кольоністами, котрому ОО. Василіяны повѣрили по вôдбутôй місіи провôдъ кольоніи въ Ріо Неґро, звѣстивъ пôдъ днемъ 24. падолиста 1901, що пралатъ Бронѣковскій завзывавъ своихъ польско латиньскихъ парохіянъ словами: „Братя Поляки, тримайте ся разомъ; вамъ такожь не бракне револьвера, щобысьте такому упертому Русинови плюнули въ очи; за то вамъ нѣчого не стане ся".

Тому Стефанови Думѣ загрожено смертію за его обставане за рускій народъ и обрядъ.

Въ Ріо Кляро (Барра Фея) выкинено хрестъ, котрого поставивъ на місіи о. Роздольскій. Такъ само постинано чотиры хресты поставлені въ Прудентополѣсъ въ саму велику пятницю р. 1902, тому, що були рускими.

Всѣ тй факты звѣсні конзулеви ґенеральному Вільгельмови Поль зъ Буеносъ-Айресъ и секретареви амбасады, баронови Ґуденосу.

Великою кривдою и шкодою для нашои церкви въ Америцѣ взагалѣ, а спеціяльно въ Паранѣ есть то, що Конґреґація de propaganda fide заборонила нашимъ жонатымъ священникамъ переселятисъ въ Америку. Въ тôмъ взглядѣ пише австрійскій конзуль въ Бразиліѣ въ червни м. р. въ своимъ донесеню о ставѣ еміґраціи до львôвского намѣсництва слѣдуюче: „Нашй селяне, що сюды переселились полишені всякои опѣки и нараженй на всякй посторонні вплывы, чимъ разъ бôльше вôдчужують ся вôдъ церкви и народности. Найбôльшимъ же нещастемъ для американьскихъ Русинôвъ есть те, що Римъ не хоче призволити на переселене жонатыхъ рускихъ священникôвъ. Безженныхъ рускихъ священникôвъ, котрй бы переселятись могли, нема, а жонатыхъ, котрй бы тутъ пôдъ каждымъ взглядомъ якъ найбôльше додатный впливъ мали на людность, не хоче Римъ допустити". — А мы додамо, що нашъ народъ власне до свого жонатого священника якъ найбôльше привязаный и вôдносить ся зъ цѣлою почестію до его родинного житя, — маючого за собою и санкцію св. церкви, бо видить въ нѣмъ олицетворене всѣхъ суспôльныхъ чеснотъ христіяньскихъ.

Святѣйшій Отче! За часôвъ переслѣдованя Уніи нашй жонатй священики заповнювали вязницѣ и гинули въ нихъ за католицку вѣру. Нашй священичй рускй родины дали въ нашôй провінціи католицкôй въ 19. столѣтю шѣсть митрополитôвъ, а мѣжь ними двохъ пурпуратôвъ. Они могли бы и въ Америцѣ, де нашъ народъ лишеный духовнои опѣки ихъ такъ дуже бажае, зъ найбôльшимъ пожиткомъ для св. церкви трудитись.

Нашихъ 50.000 руско-католицкихъ вѣрныхъ въ Канадѣ було до послѣдного часу лишеныхъ всякои духовнои опѣки и релігійного потѣшеня.

Такй то, Святѣйшій Отче, сумнй, пресумнй вôдносины, въ якихъ приходить ся жити нашимъ братямъ Русинамъ-католикамъ въ Америцѣ. Мы вѣримо, що тй вôдносины дали бы ся легко унормувати и духовна помôчь для тыхъ рускихъ заточникôвъ дала бы ся легко зъорґанізовати, и число рускихъ священникôвъ росло бы тамъ що разъ бôльше, — коли бы священики нашй и ихъ вѣрнй почули въ тыхъ далекихъ земляхъ голосъ не зъ чужои народности, але своихъ питомыхъ архипастырôвъ, вырослыхъ въ ихъ первѣснôй вôтчинѣ, знаючихъ добре ихъ мову, звычаѣ и обычаѣ, ихъ спосôбъ мысленя и чутя и ихъ душевні потребы. До тикихъ настоятелѣвъ горнули бы ся радо тй нашй заточники цѣлыми громадами, збирали бы ся и поселялись коло ихъ мѣсця пробуваня; и коли бы и руско католицкихъ священикôвъ що разъ бôльше прибувало, то въ короткôмъ часи повстали бы въ Америци цвитучй, всякими чеснотами вôдзначаючй ся христіяньскй громады.

Для святои будовы руско-католицкои церкви въ Америцѣ зроблено вже Недостижимымъ Небеснымъ Будôвничимъ потрѣбне пôдготовлене. Есть крѣпкій фундаментъ положеный въ громадѣ вѣрныхъ, есть матеріялу добôрного и не гниючого въ душахъ народа подостаткомъ, щобы сю будову пôднести въ гору. Та Ты одень, Святый Намѣстнику Небесного Будôвничого на земли, зможешь своею милостію и силою ту будову звести и славою покрыти. А той руско-католицкои церкви и въ Америцѣ такъ дуже потреба, щобы она успѣшно апостоловати могла середъ тамошныхъ некатоликôвъ, головно Славянъ.

Для того мы Тебе, Святѣйшій Отче, въ найглубшôй покорѣ просимо, щобысь зволивъ засновати для руско-католицкихъ вѣрныхъ въ Америцѣ Архіепископство въ Сполученыхъ Державахъ и два Епископства, одно въ Канадѣ, а друге въ Паранѣ.

Мы живимо найкрѣпшу надѣю, що Ты, Святѣйшій Отче, схочешь наймилостивѣйше выслухати се наше найпокôрнѣйше прошене. Сповнене его певно причинить ся до звеличеня гôдности схôдной церкви, котру Ты Святѣйшій Отче, такъ высокимъ духомъ обнявъ, — до пôднесеня блеску еѣ, котрого Ты, Вселеньскій Архіерею, Твоею великою душею такъ горячо забажавъ.

Такъ складаючи те наше найумиленнѣйше про[шене] [...]прерадôсно у стôпъ св. Апостольского престола, [просим]ю Тебе, Святѣйшій Отче, о удѣлене нашôй руско католицкôй церквѣ и нашому рускому народови Архіерейского благословеня.

У Львовѣ, дня 20. жовтня 1902.

Въ имени и зъ порученя рускихъ представителѣвъ, духовныхъ и свѣтскихъ, зôбраныхъ на радѣ у Львовѣ 8 вересня р. 1902:

Д-ръ Йоанъ Бартошевскій, почетный крилошанинъ митрополитальнои капитулы, професоръ ц. к. університета львôвского.

Д-ръ Константинъ Левицкій, адвокатъ краевый у Львовѣ.

о. Данило Танячкевичь, гр. кат. парохъ въ Закомарѣ.

о. Йоанъ Негребецкій, гр. кат. парохъ въ Залѣсю.

Иляріонъ Огоновскій, професоръ ц. к. акад. ґімназіи у Львовѣ.

о. Александеръ Стефановичь, професоръ релѣґіи ц. к. семинаріи учительскои у Львовѣ.

Василь Бѣлецкій, професоръ ц. к. акад. ґімназіи у Львовѣ.

Оттакій меморіялъ поданый до Риму — почекаемо, побачимо, чи що зъ него выйде.

Дописи.

ЛИСТЪ ИЗЪ СТАРОГО КРАЮ.

Зъѣздъ національныхъ демократôвъ.

25 и 26 грудня 1902 р. вôдбувъ ся у Львовѣ зъѣздъ найбôльшои и найсильнѣйшои зъ руськихъ партій въ краю, партіи національно-демократичнои, котрои орґанами есть дневникъ „Діло" и тижневникъ „Свобода". Нарады того зъѣзду и ухвалы, якй на нѣмъ принято, цѣкавй для кождого, навѣть для ворога Русинôвъ, бо сказано-національно-демократична партія найбôльша и найсильнѣйша зъ руськихъ партій въ Галичинѣ, значать ся, надае тонъ политицѣ галицькихъ Русинôвъ, черезъ що ухвалы зъѣзду тои партіи можуть намъ до певнои мѣры показати, въ якôмъ напрямѣ пôде політика галицькихъ Русинôвъ въ найблизшôй будучности.

На зъѣздъ явило ся 373 делеґатôвъ зô всеи Галичины — селянъ и духовнои та свѣтскои интеліґенціи, а радили тамъ про всѣ важнѣйшй справы, якй въ теперѣшнôй хвили такъ чи инакше доторкають ся житя галицькихъ Русинôвъ.

Зборы зачали ся справозданемъ зъ політичнои дѣяльности т. зв. „народного комітету", т. е. головного заряду партіи. Зôбранй апробували політику опозиціи противъ галицького и австрійського правительства та політику страйковои самообороны, яку „народный комітетъ" вѣвъ у послѣднôмъ роцѣ. Дальше радили про страйки и ухвалили, що загаломъ треба перевести мѣжь руськимъ народомъ якъ найширшу орґанізацію працѣ, а всюды, де пануе вызыскъ робôтника, треба орґанізувати страйки. Радили надъ загальною орґанізаціею руського народу въ Галичинѣ и ухвалили, що треба при помочи „орґанізаторôвъ-делеґатôвъ з'орґанізувати всѣ тй повѣты Галичины, де находить ся руське населене, а для рôжныхъ важныхъ справъ, якй лучають ся по повѣтахъ, треба заложи[ти] бюро у Львовѣ правно[и] рады. Що до стан[...] руськихъ посло[...]

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

нально-демократичнои партіи, то ухвалено, абы вони такъ въ львôвськôмъ соймѣ, якъ також въ вѣденськôмъ парламентѣ держали ся якъ найострѣйшои опозиціи божъ и краєве правительство и центральне вôдносить ся ворожо до Русиновъ, а въ парляментѣ абы голосувати противъ усѣхъ т. зв. державныхъ конечностей, якъ буджеть, рекрутъ и т. и.

Крôмъ нарадъ надъ повысшими справами раджено також надъ т. зв. „Академічнымъ фондомъ", т. е. надъ рештою изъ грошей, що лишили ся пôсля сецесіи руськихъ студентôвъ. Отся справа вже звѣстна. вамъ зъ моихъ попереднихъ листôвъ, то-жь пригадаю ся лишь кôлькома словами. Коли студенты вернули зъ университетôвъ вѣденського, краковського и празького назадъ до Львова, лишило ся зъ грошей, зложеныхъ на ихъ пôдпомогу, коло 20.000 коронъ. На своимъ вѣчу, що вôдбуло ся у Львовѣ при кôнци липня 1902 р., студенты высказали бажане, абы тй гроши обернути на помôчь страйкуючимъ хлопамъ и въ тôй цѣли передати ихъ комітетови, зложеному зъ 2 делегатôвъ молодежи, зъ 2 делегатôвъ вôдъ попередного заряду тыми грôшми, и зъ 2 делегатôвъ вôдъ кождои зъ 3 руськихъ партій (т. е. и зъ національно-демократичнои). котрй пôдъ [illegible] страйкъ, разомъ зъ 10 членôвъ. Однакъ сей проектъ не подобавъ ся старшимъ львôвськимъ Русинамъ, котрй не такъ то дуже журили ся страйкарями и вони постановили були вôддати тй гроше спеціяльно заложеному товариству, котре мало бы ними спомагати бѣднѣйшихъ студентôвъ, посилати здôбнѣйшихъ за границу, приготовляти ся до университетскихъ катедръ и т. и. Очевидно що и ся цѣль не зла, але въ теперѣшну хвилю сто разъ важнѣйша выратувати хочь бы одну хлопску страйкуючу родину вôдъ голоду, якъ выховати кôлька роскишныхъ панôвъ професорôвъ чи кого тамъ. Але — якъ то кажуть — сорочка все близше вôдъ кожуха, а интелігенція раднѣйша спомагати интелігенцію, якъ хлопôвъ... На той проектъ старшихъ Русинôвъ не згодили ся студенты, заявляючи, що вôдъ того товариства нѣякихъ запомогъ не приймуть, и въ виду того справу тыхъ грошей порѣшено вôддати пôдъ нарады національно-демократичнои партіи.

Зроблено тутъ одну ошибку, бо на „Академічный Фондъ" складавъ свою лепту весь руській — народъ безъ рôжницѣ партій, а що зъ тыми грôшми зробити, се вôддано до порѣшеня лишь однôй партіи. Въ тôй справѣ зъѣздъ ухваливъ абы грошѣ вôддати въ руки „Народного комітету", а той мае часть ужити для страйковыхъ цѣлей, а решту вôддати товариству для сталои помочи студентамъ, яке мае бути заложене въ якъ найкоротшôмъ часѣ, по мысли въ порозумѣню зô студентами.

Ось и все важнѣйше на нарадахъ зъѣзду, котрй, якъ я вже въ горѣ зазначивъ, по [illegible] до певнои мѣры [illegible] буде ити [illegible] жить вôдъ того, чи члены партіи сповнять всѣ тй ухвалы, бо до теперь то бувало такъ, що бôльша часть ухвалъ лишала ся на папері... Такъ пр. на попередныхъ зъѣздахъ вѣчно ухвалювано не мати зъ москвофілами нѣякихъ зносинъ, а пôдчасъ выборôвъ патріоты зъ провинціи — вѣчно лучили ся зъ москвофілами, на чѣмъ выходили не найлѣпше. Такъ бувало доси, а що буде далѣ побачимо.

Зъ Галицького сойму.

29 грудня 1902. р. зôбрано ся на триденну нараду галицькій соймъ, абы полагодити рôжнй „краєві конечности, якъ буджетову провізорію и т. п., або иньшими словами, абы ухвалити рôжнй здирства зъ народа. При сей нагодѣ вылѣзла на верхъ пôдла хитрость польсько-шляхотскои кліки супротивъ Русинôвъ. Коли весною 1902. р. руськй послы зачали були въ соймѣ обструкцію, змушений до сего вôдложенемъ справы заснованя руськои гимназіи въ Станиславовѣ, краевый маршалокъ обѣцявъ имъ, що справа заснованя руськои гимназіи въ Станиславовѣ буде першою точкою дневного порядку на найблизшôй соймовôй сесіи. Руськй послы повѣрили гр. Потоцкому и залишили обструкцію. Ну, и щожь? Найблизша сесія сойму надôйшла, а про руськѣ гимназію въ Станиславовѣ нема и згадки. Польсько-шляхотскій газеты выкручують ся тымъ, що теперѣшна сесія скликана выключно для полагодженя „краєвыхъ конечностей", — але отсей хитрый выкрутъ пôдлои кліки не повиненъ замилити очей Русинамъ. Що скажуть на се руськй соймовй послы? — про се напишу въ другôмъ листѣ.

Зъ вѣденського парляменту.

До недавна радивъ вѣденьскій парляментъ, але голосу руськихъ послôвъ не було тамъ чути. Погорячивши ся пôдчасъ страйковои дебаты, вважали тй панове за вôдповѣдне вôдпочати. То цѣле наше нещастє, що выбираемо самыхъ такихъ людей, що не можуть, чи не хочуть робити. Намъ дѣеть ся тôлько кривды, а нашихъ пословъ такъ мало, що кождый руській посолъ бувъ обовязаный 10 разôвъ бôльше працювати, якъ послы иньшихъ націй, а тымчасомъ наши послы зъ малыми выємками роблять ще меньше, якъ мало. Лишь одинъ посолъ Романчукъ, хочь и найстаршій вѣкомъ, сповнюе пôсля своихъ силъ посольскій обовязки, ходить правильно на засѣданя, вносить интерпеляціи...

Въ послѣднихъ днахъ парляментарныхъ засѣданъ внѣсъ вôнъ три интерпеляціи въ руськихъ справахъ: одну въ справѣ переношеня руськихъ урядникôвъ на Мазуры, другу въ справѣ деякихъ старостинськихъ розпоряджень пôдчасъ страйку, котрй баламутили народъ, бо були такъ уложеній, будьто бы страйкъ не бувъ дозволеный закономъ, — а третю въ справѣ листа золочѣвського комісаря староства Слонецкого до учителя въ Гарбузовѣ Домбровського, листа, про котрый я свого часу згадувавъ въ „Свободѣ", а котрый называвъ [illegible]

Москвофільскій шахрай.

Галицьки москвофілы побачили, що зачинае бути зле зъ ними, що черезъ свою тиху згоду зъ польською шляхтою, — яка неразъ вылазила на верхъ въ послѣднôмъ роцѣ, а найяснѣйше зазначила ся за „взятымъ поборюванемъ страйкôвъ. — зачинають гратити ґрунтъ пôдъ ногами, тай хотѣли бы знову пôдратувати ся консолідаціею зъ Русинами, якъ се було 1897. Въ той цѣли и надрукувавъ „Галичанинъ" слезоточиву статью, що въ теперѣшне „лютое время" здало бы ся получитись и „москвофиламъ" и „украинцамъ" до спôльнои боротьбы зъ польскою шляхтою. Хитрй москвофілы думають, що Русины знову дадуть надути ся и знову буде хороше жниво для московськихъ наганячѣвъ. До того жнива приготовляе ся „Руськое Слово" вже заздалегôдь, уѣдачи на „Украинцѣвъ" та выписуючи на нихъ найгôршй брехнѣ та дурницѣ. Такъ пр. пише воно, що всѣхъ „Украинцѣвъ" пôдкупила польська шляхта, абы вони писали противъ Москалѣвъ, а ту бючу въ очи обставину, що якъ-разъ „Украинцѣ" т. е. Русины и польська шляхта стали до завзятои боротьбы, объяснюе тымъ, що польська шляхта и Украинцѣ змовили ся по ґазетахъ и вѣчахъ воювати противъ себе, абы тымъ лѣпше туманити народъ. Отъ звычайно злодѣй думае що весь свѣтъ самй злодѣѣ. А на залицяня москвофілôвъ кождый свѣдомый Русинъ мусить вôдповѣсти, що межи Русиномъ и москвофіломъ не може бути нѣякои згоды, якъ не може бути мѣжь вôвцею и вовкомъ, мѣжь свѣтломъ и темнотою, мѣжь правдою и брехнею. Русины хотять пôднести свôй, руській народъ, довести його до матеріяльного добробиту, дати йому якъ найширшу просвѣту, а въ будучности доборoти ся до политичнои самостôйности всеи руськои землѣ, — а москвофілы хотѣли бы руській народъ змосковщити и зогнати въ деспотичне ярмо російського царизма. И яка-жь може бути згода межи людьми, що тягнуть въ два противнй боки! Не згоды, а якъ найзавзятѣйшои боротьбы треба намъ противъ москвофілôвъ, противъ тыхъ чорныхъ духôвъ треба такъ само боротися, якъ противъ польскои шляхты, а може ще й завзятѣйше, бо про польську шляхту кождый Русинъ знае, що вона нашъ смертный ворогъ, а москвофілы пôдшивають ся за пріятелѣвъ, вдають изъ себе передъ несвѣдомымъ народомъ „справедливыхъ Русинôвъ". То-жь тыхъ вовкôвъ въ овечôй шкôрѣ треба якъ найшвидше знищити до тла, абы й поганымъ ихъ духомъ не пахло на руськôй земли!

Надъ свѣжою могилою.

Зъ Краины вѣчнои зимы, зъ ледовои тюрмы всѣхъ найлучшихъ людей широкои Росіи, зъ далекого Сибѣру наспѣла сумна для насъ звѣстка, що въ сибѣрськôмъ мѣстѣ Тобольску померъ на 38-ôмъ роцѣ житя украинскій поетъ Павло Грабовській. Доля для Грабовського увесь вѣкъ була злою мачохою. Засланый кôльканацятилѣтнымъ хлопцемъ [illegible] ломъ въ Сибѣръ за [illegible] ствѣ темноты а нагайки пôднести свобôдный голосъ, засуджуваный пôзнѣйше за протесты, якй зъ товаришами пôдписивъ въ тюрмѣ противъ звѣрского начальства, на що-разъ бôльше лѣтъ, знесилѣный тяжкимъ житемъ и тугою за рôдною краиною, попавъ у сухоты, якй й положили конець його житю. Послѣдными роками живъ вôнъ уже не въ тюрмѣ, а немовъ „на свободѣ", на засланю, а навѣть зазнавъ дрôбку щастя, оженивъ ся и дождавъ ся сына. Теперъ полишивъ вдову и дволѣтного — сына.

Покôйный бувъ одны мъ изъ вызначнѣйшихъ мѣжь нашими молодшими письменниками, Його поезіѣ — се одинъ голосный плачь протестъ всѣхъ бѣдныхъ, поневоленыхъ, обрабованыхъ. Перекладаючи поезіи зъ чужихъ літературъ, выбиравъ вôнъ также тй творы, въ котрыхъ найкрасше выспѣвана неволя и недоля робучого народа. Въ російськихъ ґазетахъ писавъ вôнъ богато про украинській народъ и украиньску літературу, чимъ зробивъ намъ чи малу прислугу.

Передъ двома роками довелось менѣ стрѣтити ся зъ однымъ російськимъ революціонеромъ, котрый якійсь часъ сидѣвъ у Сибѣри разомъ зъ Грабовськимъ, Той Росіянинъ розповѣдавъ менѣ, що Грабовській дуже любивъ свôй рôдный край — Украину и дуже тужив за нимъ, такъ любивъ и такъ тужив, що вô всѣхъ розмовахъ, вô всѣхъ дискусіяхъ Украина въ него перше мѣсце занимала.

Нехай-же хочь могила облегчить його тяжку, тюремну долю, а въ його непробуднôмъ снѣ; нехай йому свобôдна Украина снить ся!...

2. сѣчня, 1903. р. М. Л.

Зъ Вітней, Па.

Почтена Редакціе „Свободы!" Прошу помѣстити сихъ пару рядкôвъ у вашôй часописи „Свободѣ" на пересторогу всѣмъ нашимъ Русинамъ, котрй живуть въ Америцѣ а до жадныхъ брацтвъ анѣ до „Союза" не належать, божь нѣхто не може знати, коли на кого яка смерть попаде. Таке нещасте стало ся тутъ у Вітней. Нашъ краянъ, Павло Смаржь зъ Ропицѣ рускои, повѣту горлицкого, Галичина, бувъ на Святый вечеръ у мене на вечери зовсѣмъ здоровъ и забавлявъ ся весело и красно не заживаючи жадныхъ трункôвъ. По вечери пôшовъ до дому, де бувъ на бордѣ а другого дня прийшовъ знову до мене, звôдки по чеснôй забавѣ, якъ на Рождество Христове пристоить, пôшлисьмо оба до одного гавзу вôдвѣдати нашихъ краянъ. Заспѣвалисьмо тамъ кôлька колядъ а по хвили выйшовъ Павло Смаржь на двôръ и безъ жадного крику поваливъ ся на землю та такъ нещасливо, що вже бôльше не ставъ; якъ мы за нимъ выйшли то вôнъ вже бувъ мертвый. Тѣло покôйного похоронивъ о. М. Валогъ зъ Травґеръ, Па. на рускôмъ цминтари тамже. Небôщикъ не належавъ до жадноии органiзаціи анѣ до брацтва и въ краю лишилась жѣнка и четверо дѣтей, якимъ [illegible] е хто подати руку [illegible].

Прошу и [illegible] ю просте всѣхъ [illegible] сейчасъ вступали, абы по ихъ смерти нѣхто не сваривъ ся на грѣшнôмъ тѣлѣ и нехотѣвъ до дому приняти.

Петро Завада, секретарь бр. и Союза.

Зъ Норттемптонъ, Па.

Нещасте спôткало одного чоловѣка зъ повѣту сянôцкого (Галичина), котрый лишивъ у краю жену и дѣти сиротами, а то черезъ піяньство. На саме Рôздво Христове ишовъ вôнъ пяный зъ кекомъ пива на плечахъ, але не за дорогою, бо ся ганьбивъ ити коло церкви, а ишовъ трекою, куда надъѣхавъ тренъ и пересѣхавъ нещасного черезъ обѣ ноги, помяжджививши усѣ кôсточки а кровь зросила снѣгъ. Тренъ привѣзъ нещасного на дипо, де на той часъ надôйшли нашъ Отець Духовный и дали му розрѣшене. Такъ бѣдный чоловѣкъ мусѣвъ свое жите кôнчити на дипѣ на пôдлозѣ вôдъ 2. годины пополудни ажъ до 3. рано, бо нѣхто не хотѣвъ его до дому приняти, бо не мавъ жадныхъ грошей и не належавъ до жаднои орґанізаціи. На похоронъ зарядили его краяны колекту, бо не було его за що поховати.

Отъ дивѣть ся, до чого то веде піяньство и неналежане до жаднои орґанізаціи. Берѣть собѣ, добрй люде, зъ того прикладъ и не йдѣть собѣ самопасъ але вступайте кождый до рускои орґанізаціи, т. е. до „Руского Народного Союза", бо нѣхто не знае, де кого що чекае.

Той самъ тренъ забивъ также одного чоловѣка въ Катасакви, Па.

Оттакъ то торжественно святкували нашй люде Рождество Христове або Крисмусъ, що замѣсть показати Американцямъ, що и мы маемо свои свята и обстаемо за ними то мы отримали вôдъ другихъ людей ганьбу и встыдъ, бо Американцѣ заразъ подають до ґазетъ и насмѣвають ся зъ насъ. О, люде поправтесь и не дайтесь высмѣяти зъ себе.

М. Д.

Зъ Ірвинъ, Па.

Банда розбишакôвъ напала на тутешный First national bank, о 2-ôй г. по пôвночи. Thomas P. Herron замкнувъ банкъ, увѣдомивъ сторожа и удавъ ся въ товаристмѣ своеи жены до дому на South Irvin. Незадовго напали злодѣѣ на сторожа, привели звязаного до банку, выламали дверѣ до телеґрафъ-офісу и звязали Miss Bessie Fulton, котра працювала черезъ нôчь въ офісѣ. И такъ оденъ лишивъ ся зъ револьверомъ на вартѣ, а другй удали ся до середины. Ту розбивали динамітомъ цѣлу стѣну, а експльозія повыбивала вôкна и ушкодила цѣлу будову. По 2-годиннôй працѣ неудало ся имъ розбити зелѣзну скриню. Забрали лише $1300. вартости стемплями почтовыми, $30.00 срѣбла, $50. вартости клейнотôвъ и пропали безъ слѣду.

Однакъ тайна поліція слѣдила за ними. Детективы банку Fidelity Casualty Co of New York, супер. mr. Damaio Frank O Brien, Charles Morhoff выслѣдили и арештували трехъ, дня 18-го с. м. и привели ихъ до Ірвинъ, де мали переслухане передъ мировымъ судійомъ F. Frederick-омъ. [illegible] сказала: Той есть, котрый мене зъ револьверомъ тримавъ звязану, а другй, farmer John и little Robbie, котрй пôйшли долôвъ сходами. Разомъ зъ мужами прійшли такожь ихъ жены, котрй нѣчого не говорили, лише mr. Marron, оборонця злодѣѣвъ запытавъ, чи за нихъ можна поставити білъ. Дальше вôдставлено ихъ до корту въ Greensburg, Pa. и есть надѣя що и другихъ 4-охъ зловлять. John Farmer, Канадіецъ, славный проводирь злодѣѣвъ, 6 стôпъ 2 цалѣ высокій, важить 220 фунтôвъ, старый 30 лѣтъ и сильный мовъ левъ. Вôнъ мешкае въ Allegheny, Pa. Въ его домѣ найдено всѣлякй знаряды до розбиваня домôвъ и замкôвъ. Вôнъ убирає ся богато [illegible] красно, въ дорогу одежу [illegible] ты прибрана. John бувъ зловленый въ [illegible] о год. 11. пôдчасъ к[illegible] добре узброеный. [illegible] его въ Rampart Al[illegible] нало, що не мавъ [illegible] ронити ся. Simec [illegible] зловленый у своеи [illegible] також въ Allegh[illegible] Inspector Frank [illegible] Пітсбурґа, каже, [illegible] да злодѣѣвъ, ко[illegible] ка мѣсяцѣвъ о[illegible] чты въ Пенсил[illegible] ванію; банкъ въ Free[illegible] м. м., почту въ Manor, 15. с. м., и ще бôл[illegible] Дальше кажуть дирек[illegible] почты, що всю шкоду дадуть до Вашинґтону.

Иванъ Горощ[illegible]

На новôмъ помешканю.

Зъ французского А. Доде.

Я пишу до васъ при отвореныхъ дверяхъ, [illegible] снôмъ свѣтлѣ сонця.

Гарный сосновый лѣсокъ, пѣлый блискучій [illegible] сонця, спускаеть ся ажъ до споду узгôря. Дѣлѣк[illegible] ный гребѣнь Альпôвъ рисуеть ся на горизонтѣ. К[illegible] гомъ тихесенько. Тôльки зъ далека чути голосъ пѣлки и цвѣрѣнькане пташки въ лявандѣ та тарах[illegible] ло мула на дорозѣ. Цѣлый сей гарный провансальс[illegible] краєвидъ жие тôльки въ сонцѣ.

И якже вы хочете, щобы я жалувавъ за ваш[illegible] Парижемъ, галасливымъ и чорнымъ? Менѣ такъ до[illegible] въ моимъ млынѣ! Се якъ разъ кутокъ, якого я [illegible] кавъ, малый, пахучій и теплый, на тысячѣ ми[illegible] ґазетъ, вôдъ фіякрôвъ, вôдъ мраки! А якй ту[illegible] рѣчи коло мене! Ледви вôсѣмъ днѣвъ, якъ [illegible] спровадивъ ся, а вже маю повну голову вра[illegible] и споминôвъ. Але почекайте! Не давнѣйше якъ я видѣвъ поворотъ стада до фарны, що леж[illegible] узгôремъ, и ручу ся вамъ, що я не давъ бы [illegible] що видѣвъ за всѣ премієры, якй мали вы [illegible] дня въ Парижи. Судѣть самй.

Треба вамъ знати, що въ Провансѣ е звычай [illegible] ро тôльки надходять спеки, высилати худобу въ [illegible] ны. Люде и худоба проводять на горахъ пят[illegible] шість мѣсяцѣвъ, сплять пôдъ голымъ небомъ по [illegible] вôтъ у травѣ; потôмъ при порш[illegible] дять у фарму и знову зачинають [illegible] вати малй сѣрй горбки, що пахнуть [illegible] вчера вечѣръ стадо вернуло до дому. [illegible] ворота чекали вôтворенй на розтѣжь; ст[illegible] повнй свѣжои соломы. Що хвиля говорен[illegible] вони єйґієрь, теперь у Параду". Потôмъ [illegible] вечеромъ великій крикъ: „Ось вони!" и д[illegible] линѣ показали ся стада, що йшли въ хм[illegible] Наче вся дорога йшла зъ ними. Старй бар[illegible] вивши роги напередъ, зъ дикимъ выгляд[illegible] найпершй; за ними головна громада ст[illegible] утомленй трохи, а малй ягнятка пôдъ [illegible] мулы зъ червоными кутасиками несуть [illegible] идучи кошики, а въ нихъ новонародж[illegible] дальше псы попрѣтй зъ вывѣшеними я[illegible] землѣ и два парубки пастухи въ руд[illegible] плащахъ, що зивсають имъ ажъ до пятъ.

Все те переходить по при насъ вес[illegible] въ браму зъ тупотомъ и гукомъ гураґан[illegible] дѣти, що за рухъ дома. Золотисто-зеле[illegible] дрôбненькими гребѣнцями пôзнавши го[illegible] ихъ страшными выкриками зъ высоты с[illegible] Курникъ, що уже бувъ заснувъ, нараз[illegible] Все, що жие, на ногахъ: голубы, качки, [illegible] тарки. На подвôрю все наче скажене; кур[illegible] ся не спати цѣлу нôчь! Здаеть ся, що кож[illegible] принѣсъ на своѣй вовнѣ разомъ зъ сильн[illegible] скимъ запахомъ и трохи того острого, гôр[illegible] тря, що опяняе и заохочуе до танцю.

И середъ усего того стадо йде на[illegible] може бути нѣчого милѣйшого, якъ сей[illegible] рй бараны розчуляють ся побачивши з[illegible] Ягнятка, тй найменшѣ, що родили ся [illegible] нѣколи не видѣли фармы, оглядають [illegible] довкола.

Але найбôльше хапають за серце [illegible] чарскй псы, що зовсѣмъ занятй ста[illegible] крôмъ него не видять у фармѣ. Нехай [illegible] кличе ихъ скôльки хоче зô своеи буды [illegible] студеною водою манить ихъ до себе; [illegible] нѣчого видѣти, нѣчого чути, доки ст[illegible] жить ся, доки малыхъ ґраткованыхъ две[illegible] сунуть тяжкими засувами и доки паст[illegible] за стôлъ у низькôй кôмнатѣ. Ажъ то[illegible] ють ся пôти до буды и хлепчучи сво[illegible] танки, оповѣдають своимъ товаришамъ [illegible] вони робили тамъ высоко на горахъ, у су[illegible] де е вовки и великй пурпуровй нап[illegible] кй росы.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

„SVOBODA"
(LIBERTY.)
Little Russian Weekly,
published every Thursday
by Svoboda Publ. Co.,
111 Lackawanna Str., Olyphant, Pa.

Established 1893.

Advertising rates furnished on application.

Entered at Olyphant, Pa. Post Office as Second Class matter.

„Свобода"
часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Р. Н. Союза", выходить що тыждня въ Четверъ.
Передплата коштує:
въ Америцѣ на рôкъ $2.00
" " на пôвъ року 1.00

Оплачувати газету треба все-гда зъ горы (напередъ).

Адреса:
„SVOBODA"
111 Lackawanna Str.,
OLYPHANT, PA.
Нумеръ телефону: 8082.

Прошу уважати!

S. Yadlowski,
Jersey City, N. J.
Редакція.

... страйкеровъ въ Олифанту жертву вали.

5.30
25
19.50
23.75
8.35
3.85
2.00
6.50
50
50
25
$70.75
14.80
$56.45
1.00
1.00
50
50
2.00
1.00
1.00
1.00
1.00
1.00
1.00
1.00
1.00
1.00
1.00
1.00
1.00
$15.00
$463.53
$537.98

старого краю бѣдный ще й до того старый, я пôшовъ 150 миль пѣшки, нѣхто менѣ не хотѣвъ порадити въ такôмъ чужôмъ краю. Отъ иду далѣ, надыбаю сексійного боса; робить на дорозѣ, и межи тыми Англиками робивъ Михаилъ Деркачь, але я его не познавъ, а вôнъ мене познавъ, що я Ґаліціянъ и спытавъ мене, где чоловѣче идешь, зачавъ я ему розказувати всю свою неволю. Дивлю ся, сягае до кишенѣ и давъ менѣ 10 доляровъ и сказавъ такъ: иди чоловѣче на другу стацію, заплати тикетъ до Делютъ, бо я чувъ, що тамъ много е роботы. Давъ менѣ свой адресъ. Я му подякувавъ и пôшовемь, а за тыхъ 10 доляровъ за два лѣта заробивемь 500 доляровъ. Теперь я хочу ему звернути зъ подяковь и процентомъ. Моя адреса:

Mikola Karyj,
Fort William, Ont., Canada.

ПОСМЕРТНИ ✝ ВѢСТИ.

Олена Нусъ, жена Якима Нусъ: члена руского Нар. Союза и члена руского Братства Святого О. Николая въ Auburn N.Y. Вôддѣлъ 38. упокоила ся дня 3. Децем. 1902 р. въ селѣ Кальницѣ п. Лѣско. Покôйна була здорова въ вечеръ а на рано вже Богу духа вôддала наглою смертею навѣть безъсвятыхъ Тайнъ; и сповѣди, не було коли приняти. Оставила шестеро дѣтей дробныхъ. Такъ великій смутокъ спôткавъ нашого брата несподѣвано въ далекôмъ свѣтѣ, тожь вôнъ повернувъ до краю до своихъ дѣтей дробныхъ дня 28. Децембра 1902.

Вѣчная ей память!

М. Полянській

Въ Monessen, Pa. вôдбувъ ся дня 4 януаря рôчный мітінґъ бр. св. Іоана Хрестителя, на котрôмъ выбрано слѣдуючій урядъ на р. 1903. Алекс. Горощакъ, предс. Зах. Горощакъ, заст. Дан. Федорчакъ, секр. Софронъ Ватраль, заст. Емиль Ватраль, кас. Йосифъ Комай, заст. Грицъ Дуркотъ, Илько Котысъ, опѣкуны хорыхъ, мітінґи вôдбувають ся завсе въ першу недѣлю по першôмъ. Всѣ короспонденціѣ, вôдносячй ся до братства, адресувати на

Daniel Fedorczak,
Monnessen, Pa. Westmor. Co.

Важне!

Для Монткармельцѣвъ.

Повѣдомляю всѣхъ що наше Братство св. Володиміра въ Mt. Carmel, мало рôчный мітінґъ на 4-го януаря 1903. и ухвалили всѣ братя що будуть принимати членôвъ безъ вступного на 1-го февруаря и на перошго марта. Отожь еще разъ напоминаемо, най всѣ молодй хлопцѣ зъ Монткармель, до того братства пристануть, бо бѣда не ходить по лѣсѣ, але только по живыхъ людьохъ.

Йосифъ Хрущъ, предсѣдатель; Иванъ Голда, секретарь;

Исторія москальофільства въ Америцѣ.

Часть перша.

Русинъ загробюе свою душу и свôй рай.

Исторія москальофільства въ Америцѣ, то исторія затраты своеи душѣ и свого раю. Якъ Адамъ въ раю стративъ свою душу, не послухавши Бога, такъ и москальофілы гублять душѣ не слухаючи Бога.

Четверта заповѣдь божа учить насъ, абы мы свою вôтчину, свою родину любили.

Богъ каже до Русина:

Русине! не перекидай ся на ляха, анѣ на москаля, шануй свою мову, яку я тобѣ давъ. Будь Русиномъ!

Богато Русинôвъ слухае того Божого приказу, и остае Русинами. Але не москальофілы! Тй не хочуть слухати анѣ самого Бога! Они въ зарозумѣлости своѣй такъ мыслять собѣ: Нѣ! не будемъ слухати Тебе, Боже! Мы не хочемо бути Русинами! Мы не хочемо носити того образу и того подобія, якими. ты насъ обдаровавъ! Мы хочемо бути такими якъ москаль! Мы хочемо мати царя и хочемо Синоду!

Ты. Боже, хочешь, абы всѣ Русины були вôльнй на своѣй земли, але мы не хочемо! До волѣ така далека дорога! Неразъ и кровь треба пролятп! Ты, Боже, жадаешь, абы мы тримали зъ бѣдными Русинами. Щожь мы можемо мати до бѣдноты? Чижь не лѣпше тримати зъ панами, а то и зъ самымъ царемъ.

Такъ мыслять москальофілы, але не такъ каже Панъ Богъ. Богъ не любить жадного фальшу, а только чисте и непорочне серце. Очевидно, москальофілы на то не уважають, и такъ мудрують дальше:

Ты, Боже, даешь всѣмъ людямъ волю, то и намъ также. Чижъ намъ не вôльно всего того, що намъ подобаесь, робити? Намъ вôльно длятого бути и москальофілями.

„Най вамъ буде такъ, якъ вы хочете! каже Панъ Богъ, але такъ само, якъ моя рука досягла Адама въ раю, такъ и васъ, блудныхъ сынôвъ, досягне, хочьбы и въ вôльнôй Америцѣ"!

Пѣна на устахъ — початокъ кары.

И божй слова сповняють ся! Сповняють ся на тыхъ самыхъ людяхъ, котрй смѣють зъ Русинôвъ перекидатись на якихсь москальофілѣвъ.

Зайди, брате, мѣжь москальофілѣвъ — а почуешь такй слова, що ажъ мурашки пôйдуть тобѣ по плечахъ.

Пôйди мѣжь нихъ — а серце ти зъ диву застине слухаючи ихъ розмовъ и дивлячись на пѣну на ихъ устахъ.

Не думай, що безвстыдна ихъ мова, и пѣна на ихъ устахъ — то рѣчь припадкова!

О! нѣ! Богъ позволяе тымъ людямъ пѣнитись — але до часу, задлятого, щобы потому постигла ихъ больша кара.

Богъ позволявъ и жидамъ пѣнитись на св. Стефана — та зате зробивъ серця тыхъ жидôвъ глухими и нѣмыми на слова божй, и на весь божій законъ.

Коли почали виходити москальофілы въ Америцѣ.

... початки москальофільства въ Америцѣ ... рію того нового руху помѣжь американьскими Русинами. якій иде до того, щобъ еще бôльше Русинôвъ зробити темными на поступъ а навѣть на самъ законъ божій.

Всѣ стежки, якими вперве почало ходили москальофільство въ Америцѣ, тяжко прослѣдити. Тй стежки дуже тайнй, и часто невиднй. Переглядаючи американьско-рускй часописи зъ давнѣйшихъ лѣтъ, находимо то ту, то тамъ, москальофільску нотку, та хоть тыхъ нотокъ майже по всѣхъ американьско-рускихъ часописяхъ досыть богато, то тй москальофільскй нотка не творили ажь до недавного часу жаднои пѣснѣ. Були то радше урываны звуки погибаючои рускои душѣ.

Навѣть самъ о. Обушкевичь, найвысшій достойникъ зъ американьско-рускихъ москальофілѣвъ сидѣвъ довгій часъ тихо, и плекавъ „въ уединеніи" москальофільскій „нарыбокъ", котрый ажь въ кôлька лѣтъ пôзнѣйше мавъ выйти на грубй „американьско-русскй рыбы"! Исторія перемѣны того „нарыбку" на „рыбы" дуже цѣкава мабуть найцѣкавша зо всего, що дѣяло ся за довгй роки на Американьскôй Руси.

Якъ же то все стало ся?

Дѣяльность ческо-греко католицкого свящ. Поливки.

Въ св. Письмѣ стоить, що прійде такій часъ коли, братъ повстане на брата, сынъ на отця, а отець на сына. Таке вже почало ся на Американьскôй Руси. И зразу, якъ тôлько Русины появили ся на земли Вашінґтона, були мѣжь ними рôжнй баламуты, та тй баламуты були всѣ мѣсцевого, такъ сказати, парафіяльного характеру. Русины въ тй часы интересовали ся тôлько мѣсцевыми справами, а що тй мѣсцевй справы не йшли такъ, якъ повиннй були, винна сему була головно некультурнôсть нашого простолюдина. Якихсь думокъ про партіи, або про загальнй справы майже не було. Кождый старавъ ся бôльше за себе, якъ за другого, а если и були якй невзгодины ширшого значѣня, то мѣжь уніятами а царославными.

„Нову еру" для Американьскои Руси можна раховати зъ приходомъ о. Дамаскина Поливки. Ся „ера" не славна, анѣ величава, але замѣтна тымъ що на американьскôй Руси починае ся братовбійча бôрба, котра все таки щось народъ буде коштовати.

Не зъ чистыми намѣрами, и не зъ погôднымъ серцемъ прійшовъ сей священикъ до Америки. Та що о тôмъ писати!

Коротко: О. Дамаскинъ Поливка повставъ на своихъ братôвъ священикôвъ, повставъ не якъ братъ, а якъ ворогъ, нѣбы то бôронячи справъ вѣры, а въ ґрунтѣ рѣчи за те, що они суть близькй до народу, и що той народъ хотѣли бы привести до правдивои освѣты. И що було въ тôмъ злого? Чи брататись зъ „хлопомъ" заказуе церковь?

Загрожена повага, ось що! Премудрый Соломонъ тежь певне не дбавъ о то, щобы кождый його зневажувавъ, та вôнъ бувъ тои гадки, що сама надута повага е глупотою (Диви Притчѣ).

Голосъ, якій пôднѣсъ о. Поливка (при кôнци 1900 и зъ початку 1901. р.), бувъ на свой способъ знаменитый. Вся темнота, яка була на американьскôй Руси пôднесла голову и, здавалось ей, ожила. О. Поливка ставъ вôдразу провôдникомъ и учителемъ всѣхъ, котрй були тои гадки, що „хлопъ" мае бути „хлопомъ" по вѣки вѣчнй.

Американьско-рускй выставы театральнй.

Въ той самъ часъ американьска Русь дуже залюбила ся въ театрѣ. Майже по всѣхъ кольоніяхъ рускихъ, цѣкавшй люде зачали брати ся до выставляня штукъ театральнихъ. Про самй штуки не можь богато сказати. Декотрй зъ тыхъ штукъ грали нашй люде длятого, що ту штуку написавъ самъ Наумовичь (Знѣмченый Юрко), а ту зновъ выдавъ М. Бѣлоусъ въ мѣстѣ Коломыи, и т. д. Патріотизмъ тыхъ людей, що давали „театръ", бувъ, якъ бачимо. дуже неясный, та все таки якійсь бувъ. Декотрй „театральники" брали ся зъ разу дѣйсно щиро до аматорства, и зъ сего театрального руху моглабъ була выйти сильна ублагородняюча струя, колибъ було не стало ся щось „нового", а що власне есть вельми характеристичне.

Коли вже такъ зачало ся то ту, то тамъ зъ тыми представленями, и коли народъ зачавъ хвалити не тôлько самй штуки, але и аматорôвъ, въ ихъ души настала п е р е м ѣ н а. Они вôдразу выросли въ своихъ власныхъ очахъ, и имъ повидѣло ся, що они вже теперь потрафлять просвѣщати народъ, той народъ, котрый нѣ не чувъ нѣколи о жадныхъ театрахъ, а тымъ бôльше о Михаилѣ Бѣлоусѣ*. Въ своихъ власныхъ очахъ, а также вь очахъ своихъ близкихъ приятелѣвъ, они выросли на правдивыхъ просвѣтителѣвъ народу. Крôмъ того декотрй зъ нихъ занимали важнй позиціи на американьскôй Руси: Борухъ бувъ дякомъ въ Олифантѣ, Тылявскій бувъ дякомъ въ Пітсбурґу, Гладикъ бувъ зецеромъ при „Свѣтѣ", Кода бувъ декляматоромъ на „Олифантахъ", Сосенко бувъ стихотворцемъ и пророкомъ и вчивъ ся въ той часъ ролю „дяка" зъ знѣмченого Юрка. Вже задля своихъ позицій они були „великими"!

И почалась тиха зъ разу, тайна въ великôй части, борба противъ своихъ священикôвъ. Священикъ каже такъ, а они инакше. Священикъ хоче навчити, що всѣ Русины мають бути тôлько Русинами, а не жадными москальофілями, а они вчать, що всѣ „Лемки" то „твердй Руссины", и що такими мають зôстати завсе. Чи така ихъ мова була оперта на науцѣ? Дежь [illegible] Жаденъ зъ тыхъ „великихъ" людей не скôн[illegible] жадныхъ школъ — и если посѣдавъ яку „наук[illegible] [illegible]рту на страшно баламутной исторіи Дуды, [illegible] „старе" Об[illegible] М. Качковского" и на

[illegible] Тебе, Святѣйшій Отче, о удѣлене нашôй рус-[illegible] руськихъ посло[illegible]

котре, якъ блудне пришлело ся ажь ту въ Америку, щобы Лемкôвъ нѣбы вести на правдиву дорогу.

Если що руководило ними, то не наука. не охота поважного розбору якого-небудь поставленого пытаня, а упертôсть и зарозумѣлôсть, котрй чесноты стали для нихъ провôдными звѣздами, крôмъ о. Обушкевича и о. Поливки, котрыхъ примѣръ додававъ духа, першого черезъ те, що о. Обушкевичь „твердый", а другого черезъ те, що повставъ на всѣхъ молодыхъ галицкихъ священикôвъ.

Борба зъ народомъ.

И они, поволи — поволи всѣ повстали. Першій выступивъ Борухъ въ Олифантѣ, другій выступивъ Тылявскій въ Пітсбурґѣ, третій выступивъ Сосенко въ Йонкерсъ, четвертый Гладикъ, а пятый „декляматоръ" Кода. И що стало ся?! Чи народъ пôйшовъ за ними? Анѣ за однымъ. Народъ нюхомъ прочувъ, що упертôсть та зарозумѣлôсть не суть жадными чеснотами! Народъ зрозумѣвъ, що тй люде, хочуть на те розôрвати союзъ священикôвъ зъ народомъ, абы народомъ зъ „кимсь другимъ" заволодѣти; народъ понявъ, що коли дасть имъ власть, то такъ, якъ бы давъ власть свому ворогови; наконець народъ вôдчувъ своимъ серцемъ, що вôнъ тôлько вѣрою въ своихъ священикôвъ може жити, и що той, хто ему вѣру въ его священика вôдбирае, робить йому найбôльше лихо.

И народъ всѣхъ ихъ вôдкинувъ вôдъ себе; и такъ вôдкинувъ Боруха зъ Олифанту, Тылявского зъ Пітсбурґа, Гладика зъ конвенціи „Союза", Сосенка зъ братства и парафіи въ Yonkers, N. Y. якъ и вôдкинувъ вже передше свящ. о. Поливку, бувшого священика зъ Northampton, Pa.

(Дальше буде.)

Справоздане касове „Р. Н. Союза"

за мѣсяць Децемберъ 1902 (почавши вôдъ 10 Дец.)

Приходъ.

Число бвж.		
309	Mahanoy Plane, Pa. Бр. св. Иліи	5.5
310	Glen Lyon, Pa. Бр. св. Пет. и Пав.	26.8
311	Waterbury, Conn. М. Р. Н. С.	25.4
312	Gradatim, Pa. М. Р. Н. С.	11.0
313	Olyphant Pa. Бр. св. І. Хрест.	127.9
314	Pricedale, Pa. М. Р, Н. С.	4.
315	Eleanor, Pa. Бр. св. Михаила (за нов.)	33.
316	Eleanor, Pa. Бр. св. Михаила (за дец.)	48.
317	Westmoreland City, Pa. Бр. св. Михаила	42
318	Jersey City, N. J. М. Р. Н. С. (за юлій)	75
319	Jersey City, N. J. М. С. Н. С. (за юлій)	49
320	Carnegie, Pa. Бр. св. П. и П.	[illegible]
322	Cohoes, N. J. М. Р. Н. Р.	[illegible]
322	Jessup, Pa. Бр. св. П. и П.	4
323	Elizabeth, N. J. М. Р. Н. С	
324	Oldforge, Pa. М. Р. Н. С.	10.89
325	Whitney, Pa. Бр. П. и П.	44.1
326	Rhone, Pa. Бр. Спаса	48.70
327	Trauger, Pa. Бр. св. П. и П.	36.40
328	Trauger, Pa. Бр. св. І. Хрест.	38.60
329	Mayfield, Pa. Бр. св. І. Хрест.	19.10
330	Mayfield, Pa. М. Р. Н. С.	14.62
331	Jersey City, N. J. М. Р. Н. С. (за нов. и дец.)	190.6
332	Sterling, Pa. Бр. св. І. Хрест.	18.80
333	Auburn, N. Y. Бр. св. О. Николая	12.1
334	Syracuse, N. Y. Бр. св. П. и П.	19.4
335	Desloge, Mo. Бр. св. І. Хрест.	42.9
336	Allegheny, Pa. Бр. Пр. Богор.	20.1
337	Passaic, N. J. Бр. св. О. Николая	60.5
338	Plymouth, Pa. Бо. св. П. и П.	49.0
339	Ford City, Pa. Бр. св. О. Николая	36.0
340	Ramey. Pa. М. Р. Н. С.	35.0
341	Ansonia, Conn. М. Р. Н. С.	13.0
342	Mt. Carmel, Pa. Бр. св. Димитрія	61.0
343	St. Louis, Mo. Бр. св. Михаила	57.0
344	Mt. Carmel, Pa. Бр. св. П. и П.	42.1
345	Shamokin, Pa. Бр. св. Йосифа	16.0
346	Breslau, Pa. Бр. св. Андрея	35.6
347	Yatesboro, Pa. Бр. св. Михаила	34.5
348	Olyphant, Pa. Бр. св. І. Хрест.	174.7
349	Mayfield, Pa Бр. св. Кир. и Мет.	12.7
350	Chicago, Ill. Ив. Гербутъ	2.
351	Shamokin, Pa. М. Р. Н. С.	161.9
352	Bellevernon, Pa. Бр. Пр. Богор,	34.0
353	Pittsburg, Pa. М. Р. Н. С.	42.4
354	McKeesport, Pa. Бр. св. І. Хрест.	33.2
355	Yonkers, N. J. М. Р. Н. С.	35.0
356	Ansonia, Conn. Бр. св. П. и П.	33.8
357	Scranton, Pa. Бр. св. Иліи	56.6
358	Powhatan, W. Va. Бр. Пр. Богор.	17.0
359	Troy, N. Y. Бр. св. О. Николая	13.3
360	Shamokin, Pa. В. Старинщакъ вернувъ часть довгу	40.0
361	Priceburg, Pa. Бр. св. Василія	71.
362	New York, N. Y. Тов. Зоря	12.1
363	Buttler, Pa. Бр. св. Михаила	24.
364	West Pavlet, Vt. Бр. Пр. Богор.	63.4
365	Trauger, Pa. Бр. св. П. и П.	16.1
366	Lansford, Pa. Бр. Пр. Богор.	53.
367	Bridgeport, Conn. Бр. Пр. Тройцѣ	14.
368	Mt. Carmel, Pa. Андрей Мисканичь	2.
369	Northampton, Pa. Бр. Пр. Богор.	71.
	Разомъ приходу:	$2609.
	Разомъ розходу:	2213.
	чистый доходъ	$396.
	готôвка въ перенесеня	14433.
		$14829.
	Зъ кôнцемъ дец. есть готôвкою на пожичкахъ	2250.
	Загальный станъ касы зъ кôнцемъ децембра 1902 р.	$17079.

УВАГА: Въ попер. справозданю касовôмъ число бѣжуче 42 бр. св. Йосифа зъ Шамокинъ мае бути [illegible] въ Трой, Н. Й.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

Справы „Союза".

Головный Урядъ „Р. Н. С." на роки 1902—1904.

Головный предсѣдатель — о. М. СТЕФАНОВИЧЪ, 619 Carson Str., Pittsburg, Pa.
Головный секретарь — С. ЯДЛОВСКІЙ, Box 76, Jersey City, N.J.
Головный касіеръ — АЛЕК. ШАРШОНЬ, 524 Pine & Franklin St. Shamokin, Pa.

Ихъ заступники:
Мѣсто-предсѣдатель ..... М. Кравчишинъ NORTHAMPTON, PA.
Заст. касіера .... И. Глова EXCELSIOR, PA.

Радні:
М. Турокъ .... Priceburg, Pa.
Мих. Пачута .... Mt. Carmel, Pa.
Діон. Голодъ .... Jersey City, N. J.
Мих. Грацонь .... McKeesport, Pa.
Андрей Добошь .... Lansford, Pa.
Ив. Сабатъ .... Yonkers, N. Y.

Ихъ заступники:
Ал. Горбаль, Мих. Югасъ, К. Кобанъ. А. Валявскій, Нин. Добровскій.

Контрольна комісія:
о. Н. Подгорецкій, box 81, Jersey City, N.J.
К. Кирчовъ, 140 Essex Str., „ „
Ив. Гардый, Trauger, Pa., Westmorel. Co.

Вступайте до „Союза".

Кождый членъ [платить] на мѣсяць только **70 центовъ,** [ані] больше, нѣ менше.

[За т]е дôстанете **600 доляровъ** [п]осмертного, а 300 дол. [за] жену и всѣлякй другй [з]апомоги въ разѣ калѣцтва и т. п. Хто не годенъ платити 70 центовъ на мѣсяць той може платити половину, то есть 35 центовъ, а тогды достане лишь половину зъ посмертного и другихъ запомогъ.

Записуйте вашй дѣти до „Союза". Дѣти можна записувати лишь такй, котрй мають оденъ рôкъ житя, або больше. За дѣти треба платити 25 центовъ на мѣсяць, а посмертне по нихъ достанете далеко больше якъ въ котрôй небудь асекурацій (інсюренс).

Не волочѣть ся по чужихъ орґанізаціяхъ, котрй выступають противъ вашои народности и вѣры, але приступайте до своеи рускои орґанізаціи, до „Союза". Памятайте, що вы Русины!

Просимо

Вп. секретарôвъ „Союза", щобы подавали точнй адресы нововступившихъ дорослыхъ членôвъ „Союза", записаныхъ на цѣле посмертне сейчасъ до редакціи „Свободы". Такъ само просимо подавати намъ якъ найточнѣйше всякй змѣны адресôвъ членôвъ „Союза", списъ членôвъ суспендованыхъ, выступившихъ, вымазаныхъ, вôдъѣхавшихъ до краю и умершихъ.

Редакція „Свободы".

Въ мѣсяцю децембру 1902 приступили до „Р. Н. Союза" слѣдуючй новй члены:

В. 19. Тулея Михаилъ (дитина)
Ступякъ Марія „
Фалатъ Николай „
Сысакъ Иванъ „
Мима Катерина
Сысакъ Стефанъ
Ґула Дмитро
Церула Петро
„ Георгій
В. 67. Плешко Андрей
Ячпкъ Михайло
Ковѣцкій Андрей
Гулянскій Михайло
[В. 4]8. Тонякъ Михаилъ
Гасичъ Параска (дит.)
В. 13. Мадарашъ Михайло
В. 53. Завиньскій Иванъ
В. 49. Лучакъ Михайло
Лѣгваръ Андрей
В. 33. Анна Чепелякъ
В. 55. Цильковскій Станиславъ
Скробала Василь
Дивидякъ Михайло
Гойсанъ Маріяна дѣти
Гыбай Андрей „
Въ Януару 1903.
В. 7. Баранъ Андрей
Яцкапичъ Теофіль
Королышинъ Яцко
Поступакъ Семанъ
Сакала Петро
Трояновскій Максимъ
Стусовичъ Мартинъ
Тима Георгій
Матушевскій Иванъ
В. 64 Прочакъ Иванъ
Френчикъ Федоръ
В. 20. Штайнеръ Михаилъ
„ Павло
„ Иванъ
„ Андрей
„ Стефанъ
В. 25. Гараусь Михайло
Куцинъ Иванъ
Пилатъ Петро
Мадярій Дмитро.
В. 42. Кузмичъ Афтанъ
В. 67. Гульчапьскій Михаилъ
Бунда Дмитро
Ильчишинъ Данько
В. 4. Веслоцкій Петро
Фусякъ Акимъ
В. 1. Гуменикъ Иванъ
В. 56. Олексякъ Афтанъ
Михневичъ Иванъ
Андрисишинъ Иванъ
Бурка Иванъ
Денисъ Иванъ
Подолякъ Михайло
Ґера Михайло
Въ новембру 1902.
Б. 3 Санюцкій Дмитро
Пронько Иванъ
Вольвовичъ Михайло
Кровякъ Френдъ
Пишко Иванъ
Машлярь Михайло
Въ Януару 1903.
Ґуманъ Иванъ
Гаврилякъ Андрей

Повѣдомлене.

Взываю всѣхъ секретарôвъ М. Р. Н. С. братствъ належачихъ до Р. Н. С. щобы всѣ документы, мони ордеры, чеки або драфты посылали вôдъ теперь до нового головного секретаря.

S. JADLOWSKY, Box 76,
JERSEY CITY, N. J.

Дано въ Олифантъ, дня 10. децембра р. 1902.

о. Н. Стефановичъ, гол. предсѣдатель Р. Н. С.

Важне

повѣдомлене.

Всѣ рѣчи якъ чартеръ, печатка, книжки, друки, вôдзнаки и т. д., высланй гол. секретаремъ до поодинокихъ вôддѣлôвъ суть власностію Р. Н. С. длятого при выступленю изъ Союза даный вôддѣлъ мае звернути всѣ рѣчи на адресу гол. предсѣдателя Р. Н. С.

Дня 20. децембра, 1902.

М. Стефановичъ, гол. предсѣдатель Р. Н. С.

Рухъ

въ вôддѣлахъ Р. Н. С.

Важне.

Братство св. Василія Вел. въ Priceburg, Pa. буде принимати новыхъ членôвъ (до братства и до „Союза") через два мѣсяцѣ: сѣчень и лютый за знижену цѣну, [т]. е. $3.00.

[Ру]сины вступайте до рус[кихъ б]ратствъ и до „Р. Н. [Союза"] ...

Братство св. Петра и Павла, вôддѣлъ 64, въ Gradatim, Pa. оповѣщує, що уряджує мітинґи въ першу недѣлю по першôмъ кождого мѣсяця. Урядъ братства: И. Пласконь, предс., И. Прочакъ, записникъ; П. Винярь, секр., М. Буракъ, дверникъ; С. Гирила, кас. Адреса братства:

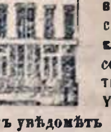
Peter Winyar,
Box 13 Gradatim, Pa.

Дня 4. януаря с. р. вôдбувъ ся рôчный мітинґъ брацтва Успенія Пресвятои Богородицѣ въ Allegheny, Pa. въ домѣ п. К. Бурака, на котрôмъ выбрано слѣдуючій новый урядъ на рôкъ 1903: Петро Герляхъ предс., Павло Палиця зас. предс., Стефанъ Копчакъ секретарь, Иванъ Бурка заст.секр., Изидоръ Олексякъ касіеръ, Иванъ Палиця заст. кас. Йосифъ Черникъ, Павло Ґера и Кость Буракъ опѣкуны хорыхъ.

Братство св. Арх. Михаила, вôддѣлъ 67, въ Buttler, Pa. зъорґанізоване 1. листопада 1902 р. выбрало слѣдуючій урядъ на сей рôкъ: Ив. Бунґа, предсѣдатель; Мих. Солянъ, мѣстопредсѣдатель; Юрій Олягъ, секретарь; Йос. Новакъ, записникъ; Анд. Угринъ. зас. секретаря; Гр. Минта, контрольоръ; Ив. Яринчакъ, капітанъ; Ив. Бобалѣй и Ив. Ґубикъ, дозорцѣ хорыхъ; Гр. Франчакъ, дверникъ. Адреса братства:

Юрій Олягъ,
Box 690, Buttler, Pa.

НОВИНКИ.

— **Памятайте на „Руско-Народный Домъ Еміґраційный въ Америцѣ" и высылайте жертвы до касіера пôдъ адресою: MR. LAZOR SYROTIAK, 42 Washington st., YONKERS, N. Y., а заразомъ увѣдомѣть о тôмъ секретаря пôдъ адресою: MR. K. KIRCZOV, 140 Essex Str. JERSEY CITY, N. J.**

— **Незвѣсни** злодюги вкрали зъ банку въ Юніонъ, Мо. 15 тысячь долярôвъ. Кôлькохъ подозрѣлыхъ волокитôвъ увязнила поліція, та судъ увôльнивъ ихъ на другій день, бо нѣякъ не можь имъ було доказати вины.

— **Жнива** въ канадійскôй провінціи Манітобѣ, де поселилось около 15 тысячь Русинôвъ, були минувшого року досить обильнй. Пôсля урядового справозданя уродило ся тамъ 53 міліоны бушлѣвъ пшеницѣ або о 2 міліоны бушлѣвъ больше понадъ пересѣчнй зборы, 34 міліонôвъ вôвса и 11 міліонôвъ бушлѣвъ ячменю. Загальный збôръ всего збôжа оцѣнено на 100 міліонôвъ долярôвъ.

— **Люта** зима, що незвычайно тисне на Угорщинѣ, найбольше доскулює ватагамъ мандруючихъ циганôвъ. Нещаснй погибають вôдъ морозôвъ, непаче мухи. Передъ двома тыжнями пр. замерзло въ шатрахъ бѣля села Блесены, гунядскои столицѣ, 18 циганôвъ. Подôбно лучили ся недалеко Темешвару. Патролюючій жандармъ найшовъ на поли 30 циганôвъ зъ поводморожуваными руками и ногами. Восьмохъ людей зъ сеи ватаги померло въ шпиталю.

— [Мало] Джонсонови бре...

горіючимъ каломдомнѣ и бувъ зъ одного боку сильно присмаленый. Догадують ся, що покôйникъ по пяному положивъ ся при горіючôмъ коломдомнѣ и ту погибъ въ наслѣдокъ зачадженя ґазами. Єго имя и мѣсце замешканя незвѣсне нѣкому.

— **Цѣла** родина Нѣмця Ґотліба Фішера, що складала ся зъ чотырохъ осôбъ, отроѣла ся оногды въ Бофало. Н. Й. куснемъ т. зв. лімбурского сыра, купленымъ у сторѣ. Заряджено слѣдство въ той справѣ.

— **Пôдморскій** телеґрафъ (кабелъ) побудовано сими днями мѣжь Гавайскими островами и Єп. Державами. Перша довша депеша надоспѣла зъ Гонолюлю до Сенъ Франсиско Кал. дня 19 с. м. — Такъ само мѣжь Канадою и Австраліею кôнчить ся будувати величезный пôдморскій телеґрафъ.

— **Скаженый** песъ покусавъ у Могачи, на Угорщинѣ, 6 осôбъ. Всѣхъ покусаныхъ вôдставлено до лѣчничого заведеня Пастера въ Будапештѣ.

— **Пôджупаномъ** земплиньскои вармеды (Угорщина) выбрано оногды звѣсного тамошнымъ Русинамъ Юл. Довкуша, головного нотаря.

— **Въ** Гомстейдъ, коло Питсбурґъ, Па. застрѣливъ на однôмъ весѣлю поліціянтъ Мекелістеръ польского робôтника, Юрія Бартка. Причиною сего була пiятика и бôйка.

— **Западня**, яка передъ нашими святами повстала на Лакована ст. Олифантъ (коло самѣськои друкарнѣ „Свободы"), наслѣдкомъ запаленя копальнѣ угля, вже засыпана. Западня була глубока на 210 стôпъ, тожь не дивниця, що засыпували еѣ кôльканайцять днѣвъ. Якъ мы свого часу доносили; запало ся тодѣ до майнôвъ тай згорѣло 3 домы и готель Дж. М. О'Брайна, а шкода выносить около 75 тысячь долярôвъ.

— **Поспѣшный** поѣздъ зелѣзницѣ „Пенсилвенія Р. Р." зъударивъ ся оногды коло Дикенъ, Па. зъ тягаровымъ поѣздомъ и розбивъ ся на куснѣ. Зъ подорожныхъ погибло тодѣ 7., а другихъ тôлько було покалѣченыхъ. Въ румовищахъ розбитыхъ ваґонôвъ повставъ огонь, наслѣдкомъ чого деякй нещасливцѣ згорѣли живцемъ. Мѣжь погибшими, якъ показує списъ е найбôльше чужинцѣвъ, мабуть и Русины також. Двохъ трупôвъ не могли доси розпôзнати, анѣ дознати ся, хто они и звôдки походять.

Дѣра для душѣ.

Въ канадскôмъ парламентѣ жалувавъ ся недавно оденъ зъ тамошныхъ послôвъ на то, що въ окрузѣ Маклірь пôдчасъ войны бурскои туземцѣ калѣчили трупы погибшихъ Бурôвъ. На те вôдповѣвъ секретарь для справъ туземцѣвъ, що дѣйсно найдено шѣсть бурскихъ трупôвъ, котрымъ туземцѣ повырѣзували дѣры въ тѣлѣ, але того не можна уважати за злобне калѣчене трупôвъ бо у туземцѣвъ э такій военный звычай: они вырѣзують трупамъ дѣры въ тѣлѣ, щобы душа мала куда выйти.

[☞] **Просимо** вашихъ читателѣвъ, щобы при змѣнѣ адреси ... также

Читайте!

Новый рускій клюбъ
„Чотырохъ Михайлôвъ"
устроює
ПЕРШІЙ ВЕЛИКІЙ БАЛЬ

сполученый зъ спѣвами и декламаціями въ суботу 24 януаря 1903 р. въ Music Hall 48-50 Gregory str. Jersey City, N. J. Музыка першои клясы. Початокъ о 6 вечеръ. Вступъ вôдъ особы 25 ц.

Комитетъ.

Андрей Саидовичъ, предсѣд.
Ник. Ґебуза, заст. „
Мих. Бережнякъ, кас.
Мих. Келичавъ, секр. фінанс.
Мих. Репко, маршалокъ,
М. Капѣщакъ, фльоръ менаджеръ,
Максимъ Лощакъ, заст. ф. секр.
Мартинъ Граца, заст. кас.
Илько Брежнякъ, коменд. маршу,
Иванъ Леничъ, заст. фл. менадж.

Братя робôтники!

Трохъ Вашихъ братôвъ, честныхъ Русиновъ и членôвъ „Союза" сидить въ арештѣ. Досталисъ они тамъ не за злодѣйство, або за яку другу провину, але за те, що пôдчасъ страйку боронили робôтничу справу. Братя! Жены и дѣти тихъ 3 робôтникôвъ, хотять ѣсти а ихъ мужѣ и вôтцѣ сидять замкненй въ арештѣ! Але ще не конець на томъ, бо компаністы старають ся всѣми силами, щобы они були засудженй на довгй лѣта арешту.

Братя, поможѣть имъ! Сежь не чужй люде, а вашй рôднй братя; се не скебы, а юнійнй робôтники майнеры.

Жертвы присилайте на адресъ редакціи Свободы, Svoboda, Box 418, Olyphant, Pa.

Кожда хочь и найменча жертва буде публично поквитована и за кожду хочь найменчу жертву дякує вамъ въ имени увязненыхъ вже напередъ

Комітетъ.

[Всѣмъ], котрй понадсылали намъ грошѣ на книжки и календарѣ, а не достали ихъ доси, перепрашаемо за проволоку и повѣдомляемо заразомъ, що сего и слѣдуючого тыжня розôйшлемо всѣ замолення. Въ наслѣдокъ великого накалу працѣ и деякихъ перешкодъ мы не були въ силѣ упорати ся скорше зъ высылкою.

Редакція.

Потрѣбуемо

учителя школы въ Украинѣ, дистріктъ № 1112., вôддаленои 4 милѣ вôдъ Сіфтонъ, Ман. Пожаданый чоловѣкъ, котрый добре володѣе руско-украиньскою мовою. Свои условя що до платнѣ, просимо ласкаво прислати на адресу: F. E. Nex,
Secretary-Treas.
Sifton, Man., Canada.

До спродания.

Два домы, маючй по шѣсть покоѣвъ, на 3-тôй улици въ Blakely, Pa. O близшу вѣдомôсть прошу зголосити ся до: Dr. Crans, Olyphant, Pa.

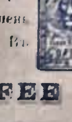
РУСКІЙ КРАВЕЦЬ.

Въ Шамокінъ, Па. мешкае рускій кравець
ПЕТРО КУЗМИЧЪ
146 Lincoln str.

Робить вôнъ всѣлякй убраня мужескй сильно и дешево.
Хто у него замовить убране, нѣколи того не пожалуе.

THE HOME BREWING CO.
Shenandoah, Pa.

Выробляе бѣле и червоне пиво, портеръ и ейлъ найлѣпшого ґатунку въ стейтѣ. Ужываютъ лишь найлѣпшого ячменю и хмелю. Держить все чисто. — Услуга добра.

Минувшои ґенерації було купити каву лишень въ бôльшій скôлькости. Въ 20 омъ столѣтю

LION COFFEE

можна купити въ замкненыхъ пачкахъ, всегда чисту, свѣжу и задержуючу свôй богатый запахъ.

Купуйте домы!

Хто не хоче платити вѣчно рентъ а хоче мати свое власне помешкане най зголосить ся до **Юрія Хиляка**. Вôнъ мае до спроданя домы на Tiger Valley, Priceville и Peckville, Pa.

Dr. A. BACEWICZ,
421 Penn Ave. — SCRANTON, PA.

Замешкавъ на мѣсци всѣмъ добре знаного доктора Шлюпаса.

Говорить по руски, словеньски, польски, литовски и англійски.

Мае такожь свою **аптику**.

☞ Хорй могутъ его бачити въ аптицѣ мѣжь 8 годиною рано а 7 вечеръ.

Новый телефонъ 756. 502

Dr. F. J. Meek,
(МИКОЛАЙЧИК.)

СПЕЦИЯЛІСТ СЛАБОСТЕЙ ЖІНОЧИХ, ДИТЯЧИХ І ВЕНЕРИЧНИХ.

☞ Жени при породі дізнають ґоблинної опіки.

Ofic: 3 N. Shamokin Str. SHAMOKIN, PA. Телефон Nr. 1673

Юліянъ Копистяньскій
(JULIAN KOPYSCIANSKI)
421 Shamokin Str., ШАМОКІНЪ, ПА.

Перворядный салюнъ рускій. — Найлучшй напитки можна ту дôстати, якъ: пиво на шклянки и бутельки, вина розмаитого ґатунку, горѣвки досконалй, цигара дуже добрй.

Спѣшѣть Братя Русины до свого братчика Юліяна.

ВИКТОРЪ ВѢЛЮШЬ.
—: Нотаръ Публичный. :—

Залагоджує всякй справы ґрунтовй и маєткови зô старого краю. Выробляе повномочія, купує або продає маєтки, веде процессы, довершує подѣлу маєткôвъ, колектує грошѣ зъ старого краю, увôльняе вôдъ асентерунку и т. п. Продає такожь шифкарты, посылає грошѣ до краю и асекурує вôдъ огню и на житє за найнизшу цѣну.

Всѣ справы полагоджує точно и скоро.

Порады удѣляе листовно або устно зовсѣмъ безплатно.

VICTOR WILUSZ,
Notary Public,
205 Washington Str.
502 JERSEY CITY, N. J.

Вôдъ теперь Русины зъ Simpson, Pa. и околицѣ не потребують вже ходити до чужихъ, котрй ихъ обдерали и туманили, вызыскували и смѣяли ся зъ ихъ легковѣрности. Най лишь они затямлять слѣдуюче:

ЯКИМЪ ГАВРАНЪ
ґросерникъ въ SIMPSON, PA.

Се правдивый Русинъ, чоловѣкъ чесный и статочный (що потвердить кождый его знакомый) а все, що е въ его ґросерия, добре и не дороге. Ще одна выгода: ВÔНЪ ПОШЛЕ ВАМЪ ГРОШѢ ДО СТАРОГО КРАЮ БЕЗПЕЧНО И СКОРО. Идѣть до него, най чужй не розпыхають черева нашою працею.

J. A. QUINN,

Одинокій погребникъ и бальсамовачь въ тыхъ сторонахъ. Мешкае на **Ridge Str., Lansford, Pa.** Людей, що мешкають въ Nesquehoning, Coaldale, Hauto, Summit Hill и Landsford обслужить чесно, тано и скоро. 1102

РЕСТАВРАЦІЯ И КАВЯРНЯ
✳ TROMETTER'S ✳
(Трометтеръ.)
Cor Rock & Sunbury Str., SHAMOKIN, PA.
напротивъ National Bank.
Снѣданя. Обѣды, Вечерѣ.

Въ кождомъ часѣ можна дôстати такъ горячй якъ и зимнй перекуски. Потравы прилагоджена на европейскій способъ, дуже смачно. Услуга солідна. Окремй компаты для родинъ. Найлучшй вина, пива, лікеры, горѣвки и всѣ можливй напитки. Цѣна дуже мала.

„О май ґали, о бай ґали, тажь то е друкованый лис[тъ]"

Зашлѣть почтову марку по [ка]лякій, новый, илюстрованый [ката]льоґъ рускихъ и польскихъ [гра]ючихъ машинокъ, гармонійокъ, [гра]ючихъ и куканючихъ годинникôвъ [и] иншихъ много до зачудованя [ни]сованыхъ новостей.

Адресуйте листы:
S. KELTONIK,
502 **PUNXUTAWNEY.**

МАЄШЬ КНИЖКИ ДО ОПРА[ВЫ]
CONDRAD LOTZ,
305 Lackawanna Ave., Scranton

оправляе книжки всѣлякого рода, [такъ] якъ розтрасеній. Такожь робить [книж]ки для братствъ, церквей, бизнесу и т. д. За роботу ґарантує.

Где есть?

Хто хоче шукати своихъ кревныхъ черезъ нашу ґазету, мусить заплатити 25 центовъ за кожде оголошене наперёдъ.

Купуйте книжки

Замовляйте тôлько тй книжки, котрй тутъ поданй.

Грошѣ присилайте напере[дъ]

За пересылку платимо самй.

Американьскій шляхтичъ
[Бі]лый оповѣданя
Без ... цѣ, казка
Борба класъ
Багатыр
Бабина мала
Байки молодшимъ и старшимъ
Богацько галасу зъ ...
Вояникъ Геншель
Великій Изборникъ
Весела книжочка зъ обр...
Вôдкритя Америки
Гумористика
Гамлетъ
Голодъ. Кн. Гамсуна
Доклады зъ ... статисти[ки]
Д...
Дезертир...
Дещо про ... труды въ Сп. Дер[жавахъ]
Дещо про землю
Дивнй пригоды Кондра Самиров...
Енеіда Котляревского
Економічне положеня руськихъ селянъ в Угорщинѣ, Е. Егана
... вернулъ и ниванъ
Зъ села
Записки школяра
За батька, драма
Іван Гус, гуртовий ...
Календарь для Ам. Русинôвъ (1902)
Календарь Православный буковиньскій (1902)
Календар шкільний 1902
Кльод Ге
Казки Андерсена
Казки Толстого
Коваль Бассімъ
Казки Ґрімôвъ
Казки Ґрімôвъ опр.
Казки народнй
Казки народнй опр.
Канадійска Русь
Конституція Сполуч. Державъ
Капиталъ и праця
Камяна душа
Карби — гуцульскі новели
Казка про жида
Лис Микита
Лихій день, комедія
Молитвенникъ „Хвалите Господа"
Молитвенникъ „Осанна"
Молитвенникъ для старшихъ
Молитвенникъ для дѣтей
Молитвенникъ для дѣтей
Микола Палживъ
Нечитальникъ
Нашй акврита
Народнй казки
На добродѣйнй цѣли, комедія
Народный Рухъ Ав.-Уг. Русинôвъ
Нарід в неволі
Образки для дѣтей за оденъ
Оповѣданя С. Макара
Образки зъ Америки
Оповѣданя Стороженка
Оповѣданя для дѣтей
Опришок Яноши
Пригоди Дон-Кіхота
Повѣсти Устіяновича
Протестъ галицкихъ Русинôвъ [против] мадярского тысячолѣтія
Про вôдступник. вôдъ рос. пр...
Покарана лож, комедія
Повѣсти Федьковича
Подорож до краю вел...
Паньскі жарти
Рускій спѣванникъ бр...
„ „ оп...
Розказы про силы ...
Русини пряшівскої ...
Розмова Поляка зъ ...
Свекруха, комедія
Словарь російско-...
Сім казок
Словаки чи Руси...
Тарасъ Бульба
Творы Ст. Руд...
Тымко Гав...
Хмельницкій
Чума горѣлчана
Читанка для ...
Ч...
Я...
Р...

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

...КА РУСКА ...РОДНА ...НЯ ...ИЯ САРИЧА. ВЫГОТОВЛЯЄ ВСѢ ДРУКАРСКИ ПРАЦѢ, ...и фонетикою або ...тимольогією писани. ...ѣть пôдъ адресою: ...V. V. SARYCH, ...13th St., New York.

ДОКТОРЪ ПРАВЪ ...ЛІЯНЪ ЧУПКА, —адвокатъ,— ...Main Str., Wilkes-Barre, Pa. P. O. Box 372. ...мае справу ґрунтову, або ...одобрати грошѣ або спадокъ ...ôмъ краю, най удасть ся до ... Чупки, бо вôнъ бувъ ад... ...ъ въ Галичинѣ. ...контракты, правнѣ папары и ...очія.

...ко А. Прокоповичъ, ...никъ, готельникъ, и Livery Stable ...я на митінґи и забавы, — ...ones Str., OLYPHANT, Pa

...ШАНЪ МИТРЕНКО готельничій ...er st., OLYPHANT, Pa. ...очешь выпити гарненько? ...спытай ся де Митренко; ...тель, виску, пиво мае, ...вний склянки доливае. ...цигара, є и галя ...в мітинги, на забавы: ...мъ посидишь, погуляешь, ...учешь неодно цѣкаве, — ...що выпєшь, то знай брате, ...де дальше, якъ у пяты!

...УРАВЪ и Ал. ГОРБАЛЬ —мають— ...нито заряджений го... ...ль въ Derby, Conn., ...низько дипа, 94 Main Str. ...шають Гриця и Лешка, бо они ...ины! Обслужать васъ скоро и ...заръ мають добрый. Порадять ...а де и якъ удаватись въ ...овыхъ въ старôмъ краю. ...до свого! ...своихъ спомагати. ...вють грошѣ до всѣхъ ча... ...скоро и безпечно, бо ...(заруку).

...знаете вы до... ...и доброго куп... ...то до ...ЛЯКА въ OLYPHANT, PA. ...певно добре знаєте. Въ него ...одинокій, найдешевшій, най... ...и наймоднѣйшій сторъ въ ... Купите добре „шифкарту" и ...безпечно пôшле вамъ грошѣ до ...раю. Не гадайте однакъ, що то ...нѣ! Вôнъ мае ще найпарад... ...салунъ въ мѣстѣ пôдъ назвою: ...nracite Hotel. ...ь доперва погостите ...ъ въ рôдной бабки на ...о.

...інлъ Малинякъ ...ртовный складъ (Wholesale) 20 Market st., ...AMOKIN, PA. ...всѣгды на скла... ...добре пиво въ ... малыхъ бочôв... ...йлучшихъ брова... ...рѣвки и лікеры ...ого ґатунку. замовляйте у свого!

...I. Keogh. ...всякі напитки ...дійни, вайсбіръ и ...ЛЬНІ ОРДЕРЫ ...ПИКНИКИ, ВЕ... ...РУГІ ЗАБАВЫ ...КОРО. ... Centre Str. ...ОАН, PA.

...WSKI ...РОНОВЪ.

ПЕРША РУСКА БУЧЕРНЯ ВЪ SCRANTON, PA.

Михайла М. Югаса

314 THIRD STREET

Хочешь купити добре мясо,
Шинку чи смачныхъ ковбасъ,
Не трать брате грошей й часу,
Лишь пытай ся, де бучеръ Югасъ.

Вôнъ всѣлякє мясо мае,
Зъ людьми красно розмовляє
И по руски, по словеньски,
По англицки и по польски.

Зъ него Русинъ, бучеръ славный,
Къ доброй справѣ всегда справный,
За рускій народъ крѣпко стоить,
Вражды люцкой ся не боить.

Тожь Русинамъ треба знати,
Що єго тре пôдпирати;
Красно зважить, въ папѣръ запакує,
Бучерня чиста, ажь ся серце радує.

Справедливе чудо у тôмъ люде є,
Що такъ смачного мяса нѣгде не є;
Другі бучеры дуже жалують,
Що у Югаса всѣ люде купують.

Мы, Руснаки не жалуємо,
Вôдъ Югаса вее мясо купувати будемо,
Бо вôнъ у Scranton найлѣпше мясо мае,
О тôмъ кожда дитина навѣть добре знае:

Що хто вôдъ Югаса мяса скоштує,
До смерти не пересмакує.
Смакъ найлѣпшій вôдъ всього,
Зъѣвбысь й вола цѣлого.

Тожь милі братя, нѣкуда ся не волочѣть,
До найлѣпшои бучернѣ до Югаса ходѣть
Добре, тано, справедливо,
Чисто, смачно и уцтиво!

ВЕЛИКІЙ КОМПАНІЧНЫЙ СТОРЪ

Russian Mercantile Co. Ld.

— ВЪ —

Shamokin, Pa.

327 Shamokin st.

Найбôльшій рускій компанічный сторъ въ Америцѣ. Заложеный ще въ роцѣ 1889, а теперь побольшеный, украшеный и на ново урядженый. Новый дôмъ великій, красный, котрый компанія купила 1896 року за $18.000 доказує, що може компанічна робота. — Всѣ позумей Русины належать до тои компаніи, купують зъ свого власного стору значить, спомагають самыхъ себе. — Мѣсячно обертае сторъ сумою $3,500.00 Заряджає нимъ: Т. Федько.

ДАРОМ 14 ПРЕКРАСНИХ ПОДАРКІВ! НАЙБІЛЬШИЙ БАРҐЕН ПРЕДЛОЖЕНИЙ КОЛИНЕБУДЬ! НИЧ НЕ КОШТУЄ БАЧИТИ ТОВАР! Днесь предкладаємо одну з найлїпших годинок які продають: Правдиву Американьску 14 к. в подвійною золоченою ковертою, женьску або мужеску з Правдивим Американьским Осередком, дорогими каменями, добрим ходом R. R. ґарантовану, ніклеве викінчене, врегулювану з письменною Ґаранциєю на 20 літ, що до вигляду, витревалости рівну $40 щирозолотій годинці. Всїм любителям тої класи годинки даємо в протягу найблизших 60 днів зовсім даром слїдуючі, красні подарки: 1 Віденьску файку з морской пінки, в бурштином вартости $1.50; 1 Правдиву з мор. пінки цигарницю варт. 75 ц; 1 правдиву м. п. цигарничку 50 ц; 1 шкіряний капшук на тютюн 25 ц; 1 ніклове пуделко на сірники 25 ц; 1 елеґантний золотий ланцушок з Cameo Charm $1.50; 1 прекр. золочену брошку $1.00; 1 пару кульчиків з брилянтами 1.00; 1 прегарну шпильку до машлї з каменем 40 ц; 1 пару золочених спинок до маншетів 40 ц; 1 пару золочених спинок до рукавів 25 ц; 2 спинки до ковнірика 50 ц; і 1 добру спинку на груди з красним каменем 75 ц. Годинку і 14 подарків шлемо C. O. D. $4.98 і кошта експресу з правом безплатного оглядання і відісланя назад на наш кошт єсли не подобають ся. Де нїт експресового офису треба $4.98 післати зъ ордером. Хто пішле гроші з ордером дістане еще кишенковий ніж даром і всі річи оплачені реджістрованою почтою ОДНА ГОДИНКА ДАРОМ З ПОДАРКАМИ єсли купиш або продаш 6. Пиши чи хочеш женьску чи хлопеску годинку. До женьских годинок посилаєм 50 ц. довгий Lorgnette ланцушок вмісто Дикенса. Пиши днесь заким наш товар буде розпроданий. Адрес ATLAS JEWELRY CO., 67 Metropolitan Block, CHICAGO, Ill.

T. TALPASZ

ТЕОДОЗІЙ ТАЛПАШЪ
РУСКІЙ РЕСТАВРАТОРЪ
— и —
ГОТЕЛЬНИЧІЙ
246 Pearl Str.
Shamokin, Pa.
Недалеко рускои плебаніи.

— Добрый вечеръ друже мой!
— Добрый вечеръ, свате!
А куды такъ спѣшите?
— До Талпаша, брате!
Що за Талпашъ? Зводки вôнъ?
— Та-жь краянъ нашъ милый
— У него всѣ Русины
— Пôдкрѣпляють силы!..
— Що за бриндзя й пиво тамъ!
— Обходить ся файно!
— Обслугує якъ братамъ!
— Таньо надзвычайно!

Выробляе братскѣ машлѣ, шапки, водзнаки, хоругвы, уніформы.
Цѣнникъ и пробы высылає даромъ.

R. H. Morgan, 23 N. Main str. SHENANDOAH, PA

К. Файферъ,

одинокій славяньскій погребникъ въ Питсбурґу и околици.

Вынаймає вôзки и повозы на весѣля, хрестины, похороны и т. п. по дуже умѣркованой цѣнѣ.

Єго офисъ лишь одинъ блакъ вôдъ рускои церкви. 806 Carson Str.

Глухоту

такожь шум в ушах лїчить в найкоротшім часї. За тану цїну. Пишить сей час. Всякі поясненя даром. Лїчимо навіть слабости, ... котрі взагалї вважають невилїчимими ... ...окий заклад сего рода в ...

Оденъ зъ найбôльшихъ броварôвъ въ Америцѣ.

ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЕВЫЙ СПОСÔБЪ, БЕЗЪ ВСЯКИХЪ ПРИМѢШОКЪ.

Хто лишь разъ покоштує сего пива, то иншого вже не хоче пити.

Голова вôдъ него нѣколи не болить, бо есть здорове и поживне.

НЕ ТРЕБА ЄГО ЗЪ РЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.

E. ROBINSON'S SONS,

LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.

Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333.
NIGHT CALL 4854.

Якъ далеко зайшовъ я нынѣ?
Дуже часто пытаєшь самъ себе!

Той величины.

Американьскій „ПЕДОМЕТЕРЪ"

ВÔДПОВѢСТЬ ТОБѢ.

Чоловѣкъ звычайно навѣть не выображае собѣ, сколько вôнъ перейде черезъ день, чи то въ своимъ занятю або въ дома.

АМЕРИКАНЬСКІЙ „ПЕДОМЕТЕРЪ"

мѣряє и записує кождый твой крокъ. Вôнъ для чоловѣка ходячого пѣшо єсть тымъ, чимъ „Цікльометеръ" для біціклісты.

Всѣ граючѣ въ пилку, турісты, подорожнѣ а властиво всѣ, котрѣ ходять пѣшки потрѣбують такого „ПЕДОМЕТРА". Єго можна носити въ кишени, бо єсть такои величины и выглядае подôбно до дамского годинника. До сего часу добрый „ПЕДОМЕТЕРЪ" коштувавъ не менше якъ $4.00 до $15.00. Нашь може рôвнатись въ каждымъ, єсть зробленый въ сѣмъ краю и лучшого знайти не можна а цѣна єго лише

оденъ доляръ.

Єго можна урегулювати вôдповѣдно до кроку чоловѣка и за кождый ручимо. Єсли не можете єго дôстати въ вашôмъ сторѣ, то мы доставимо вамъ оденъ своимъ коштомъ черезъ почту, єсли зашлете намъ одного доляра на адресу:

INTERNATIONAL MERCANTILE EXCHANGE,
LOUISVILLE, KY.

Потрѣбуємо аґентôвъ.

Иванъ Глова.

JOHN GLOWA,

(POSTMASTER)

Excelsior, Pa.

ОДИНОКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ EXCELSIOR.

Всякѣ потрѣбнѣ рѣчѣ до житя, якъ также можна купити убраня майнерскѣ и звычайнѣ.

Посылае также грошѣ до всѣхъ частей свѣта, скоро, тано и беспечно.

Продае шифкарты.

Не вôдъ нынѣ вже знають люде солідного Ивана Глову.

ДІЯМЕНТОВЫЙ ЕЛЄКТРИЧНЫЙ ХРЕСТЪ,

званый також хрестомъ Вольта, зôставъ вôдкрытый кôлька лѣтъ тому въ Австріи, а задля своихъ великихъ прикметъ розповсюднивъ ся скоро въ Нѣмеччинѣ, Франціи, Скандинавіи и другихъ европейскихъ краяхъ, где нынѣ уважають єго за найсильнѣйше средство противъ ревматизму и другихъ слабостей.

Електричный Діяментовый Хрестъ лѣчить ревматизмъ мускулôвъ и суставôвъ, невралґію, болѣ въ цѣлôмъ тѣлѣ, нервовость, нервове ослаблене, безсонницю, пригноблене, гістерію, паралѣжь, трясене, ударъ, епілепсію, танець св. Віта, пальпітацію, нервовый бôль головы, и всѣ слабости нервового системы. Єго добродѣйный впливъ видно вже по кôлькохъ годинахъ, хотяй часомъ треба на него ждати кôлька день.

Коштує доляра, при чѣмъ ґарантує ся, що принесе стôлько корысти, що найлѣпшій електричный поясъ, що коштує 15 або 25 рази тôлько. Нѣхто въ родинѣ хорый чи здоровъ, не повиненъ бути безъ Електричного Хреста, сего найлѣпшого средства противъ слабостямъ. Пришли доляра, а мы пôшлемо тобѣ оплаченый оденъ Електричный Діяментовый Хрестъ або 6 за 5 долярôвъ. Тисячѣ листôвъ вôдъ осôбъ, котрыхъ вылѣчивъ сей Хрестъ, суть достаточнымъ доказомъ єго силы. Ось два въ нихъ: Маламъ болѣ черезъ много лѣтъ; теперь єсмь здорова. Дім. Електр. Хрестъ вылѣчивъ мене Каролѣна М. Пітерсенъ, Richfield, Utah. Diamond Electric Cross Co., 206 Milwaukee Ave., Chicago. — Пов. Панове: Вже 3 мѣсяцѣ ношу Діямент. Електр. Хрестъ. Давнѣйше мавъ я болѣ въ моихъ плечахъ, такъ що не мôгъ грати на скрипцѣ. Теперь чуюсь вовсѣмъ добре. Зъ поважанємъ. W. Simon, учитель, Schaumburg, Cook Co., Ill. Марця 20, 1900. — New Orleans, La. 28. лютого, 1902. — Пов. Панове: Въ залученю посилаємо Вамъ $5.00 на пять електричныхъ крестôвъ. Тѣ, котрѣ мы передше одержали приносять чудесну помôчь. Просимо прис... ...якъ... СЕСТРЫ БЕНЕДИКТИН... 1824 Douphine str. New O...

ОТВОРѢТЬ ОЧИ

И ЧИТАЙТЕ, А ЩО ЧИТАЄТЕ, ТО СОБѢ ДОБРЕ ЗАУВАЖАЙТЕ.

То собѣ тіи стрôчки зауважае, той буде мати зъ того хосенъ.

Єсли єте хори, уважайте, якому лѣкарови даєте ся лѣчити. Суть лѣкарѣ, котрѣ выдавають ся за краєвыхъ лѣкарôвъ и выхваляють ся, же лишь они вмѣють Русинôвъ лѣчити. Такі лѣкарѣ звычайно лѣчать краянôвъ и побирають вôдъ нихъ великі грошѣ, але имъ непомагають, бо невмѣють.

Незважайте на похвалы, що вôнъ учивъ ся въ Вѣдни, въ Парижи, Льондонѣ а ще може и въ Трінідадѣ, бо то є лишь хитрôсть, черезъ котру зловити хотять легковѣрныхъ краянôвъ, и ихъ тяжко заробленѣ долляры.

Єсли потребуєте лѣкарскои помочи, удайте ся до добре звѣстного и вправленого лѣкаря, котрый вже тысячи и тысячи людей уздоровивъ, и котрый доказавъ, що заслугує на довѣріє и добре имя, котрымъ вôнъ тѣшить ся и то є

Професоръ Коллинсъ.

Той славный, ученый, котрый мае незвычайну спосôбнôсть духа и велику вправу въ лѣченю, лѣчить всѣ, якъ внутренѣ такъ и внѣшнѣ хоробы съ якъ найбôльшимъ успѣхомъ. Особливу увагу звертає такихъ пацієнтôвъ, котрѣ були лѣченѣ тыми выхвалеными лѣкарями, що всьо лѣчать, але нич невылѣчать.

Професоръ Коллинсъ заложивъ великій уставъ на лѣчене хорыхъ пôдъ именемъ:

Prof. Collins New York Medical Institute.

Той лѣкарскій уставъ выробивъ найлучше имя въ цѣлôй Америцѣ; идѣть где небудь, всюды учуєте споминати єго имя. И всюды знайдете людей, котрыхъ Проф. Коллинсъ зъ многихъ рôжныхъ хоробъ уздоровѣвъ.

Єсли васъ инши лѣкарѣ неможуть вылѣчити, удайте ся зъ довѣріємъ до Професора Коллинса. Вôдвѣдайте єго особисто, єсли можливо, або пишѣть до него по руски. Зъ описи вашои слабости пôзнае що вамъ хибує и можете бути певнѣ, що васъ выкурує. Въ случаю єсли бы була ваша слабôсть невылѣчимою, вôнъ вôдъ васъ анѣ цента неприйме.

Невыкидайте грошей невыставляйте своє здоровлє на небезпеченство, але єсли єте хорѣ, пищѣть безъ намислу до Проф. Коллинса. Єсли вôнъ вамъ не поможе, то непоможе вамъ нѣкто, анѣ навѣть сто иншихъ „знаменитыхъ" лѣкарôвъ.

Незважайте на фалшивѣ оголошеня иншихъ лѣкарôвъ. То нич незначить єсли хвалить ся зъ вôдки прибувъ, и где вôнъ бувъ, и где учивъ ся, але то єдино значить, що вôнъ знае.

Єсли немаєте доброго здоровля, вôдповѣдайте на слѣдуючѣ пытаня и зашлѣть се на адресу Проф. Коллинса:

Каплете?
Вомѣтуєте?
Худнете?
Маєте вытокъ?
Зле ся чуєте?
Маєте гостецъ?
Болить васъ бôкъ?
Чи васъ чоло болить?
Маєте розвôлнене жолудка?
Чуєте ся змучеными?
Чи вамъ тече зъ ухъ?
Маєте злый апетитъ?
Чи васъ въ горлѣ палить?
Маєте бѣлй уплавы?
Чуєте тисненє?
Чи єте слабого взроку?
Чи маєте короткій вôддыхъ?
Чи васъ по ѣдженю болить?
Маєте твердый стôлецъ?
Чи ся вамъ крутить голова?
Трясуть ся вамъ руки?
Чи ся легко зворушуєте?
Чи васъ свербить скôра?
Сильно вамъ бе ся серце?
Чи чуєте на нѣмъ тягарь?
Маєте нечистый языкъ?
Чи васъ спане скрѣпляє?
Чуєте бôль въ костяхъ?
Маєте бôль въ плечахъ?
Чи васъ рѣже при моченю?
Чи маєте корчѣ въ жолудку?
Чи ваше тѣло є мягке?
Чи маєте хоробу матицѣ?
Чи легко ся лякаєте?
Чи часто ся перестуджуєте?
Чи маєте неприємный пôтъ?
Чуєте, що маєте зафляґмлене горло?
Маєте выразливѣ хоробы?
Чуєте зиму въ неркахъ?
Чуєте порожнôсть въ головѣ?
Чи чуєте, же маєте горячу кровь?
Чи чуєте, же маєте легку голову?
Чи чуєте ся бути цѣлкомъ розпаленымъ?
Бачите камѣнчики въ мочи?
Чи чуєте всегда оспалôсть?
Чи потять ся вамъ ноги?
Чуєте бôль на верху головы?
Чи єте рано змученый?
Палить васъ хребтова кôсть?
Неможете рано ѣсти?
Течуть вамъ слины зъ устъ?
Маєте слабу хребтову кôсть?
Ходите сгорбленый?
Бридить ся вамъ, коли ѣсте?
Чуєте ся слабымъ и роздраженымъ?

Проф. Коллинсъ мае многѣ тысячѣ листôвъ вôдъ уздоровленыхъ хорыхъ, котрѣ дякують єму горячими словами за уздоровлене. Тутъ подаємо вытягъ зъ кôлькохъ листôвъ.

Проф. Коллинсъ є найлѣпшимъ лѣкаремъ, якого я пôзнавъ въ житю. Уздоровивъ мене зъ хоробы жолудка.
Андрѣй Цирила.

За бôльше рокôвъ терпѣла я на такъ звану жѣночу хоробу. Проф. Коллинсъ уздоровѣвъ мене, коли другѣ не могли мене здоровѣти.
Берта Зукаличъ.

Пробувавъ я лѣчитись у многихъ лѣкарѣвъ, бо я самъ терпѣвъ на груди слабôсть за много лѣтъ.

Але тôлько скажу, що Професоръ Коллинсъ заслугує похвалу.
Михаилъ Милеръ.

Великі грошѣ коштували мене выхваленѣ докторы, але не помогли менѣ. Проф. Коллинсъ уздоровивъ мене.
Антôнъ Фирчакъ.

Хто є хорый нехай лишь напише Проф. Коллинсови а може бути спокôйный. Є се одинокій лѣкарь, котрый єсли що скаже, то се и зробить.
Марія Полякъ

Уставъ є вôтвореный кождого дня вôдъ 10 рано до 1 год., а по полудни вôдъ 2 до 5. Въ недѣлю тôлько вôдъ 10 рано до 1 по полудни.

Пишѣть въ якôй нибуть мовѣ пôдъ адресою:

Prof. Collins, NEW YORK MEDICAL INSTITUTE 140 West 34th St., New York

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬ
Д. ГОЛОДА
38 Green str., JERSEY CITY, N...
Кождый Руск...

...въ трои, п. п. ...
...о „старе" Об... ...о М. Качковского" ... на ...
...Тебе, Святѣйшій Отче, о удѣлене нашой рус... ...рускихъ посло...